

“Sinbo’ya sendika girecek”

Ücretsiz izni fırsata çevirerek bizi yıldırma çalıştılar. Biz hem fiili hem hukuki olarak hakkımızı aramaya devam edeceğiz. Biz inanıyoruz ki eninde sonunda Sinbo’ya sendika girecek ve kötü şartlar ortadan kalkacak.

s.9

Geleceğimizi ellerimize alalım!

Sermaye iktidarı aklımızla alay eder, hayatımızı hiçe sayarken, sürecin temel bileşenleri olan öğrenciler, veliler, eğitim ve sağlık emekçileri olarak ortak taleplerimiz için birleşelim, mücadele edelim.

s.23

Sosyalist
Siyasal Gazete

Sayı: 2020 Özel / 15
25 Eylül 2020

Kızıl Bayrak

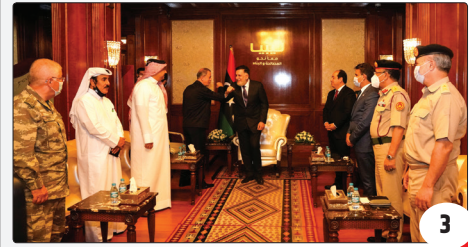
www.kizilbayrak45.net

Pandemi ve toplumsal mücadele

Birleşik, militan, kitlesel direniş!

*Toplumsal mücadelenin farklı alanlarından yansıyan edilgenlik geçicidir ve önemli patlama dinamikleri biriktirmektedir.
Tıpkı Haziran Direnişi günlerinde olduğu gibi...*

3

Yayılmacı hevesler ve yaşanan hezimet

Türk dış politikası tüm bölge halklarına büyük zararlar verdi, vermeye devam ediyor. Bunun Türkiye işçi sınıfı ile emekçilerine de ağır bir maliyeti oldu.

7

Nazi yöntemleri ile ayakta kalmaya çalışıyorlar!

Kitleleri uyuşturma yöntemlerini baskı ve terörle birlikte çok iyi kullandıkları için iktidarda kalabildiler. Ancak imkanlar giderek tükenmektedir.

21

Kadın düşmanı politikalar sürekli gündemde!

Adalet Bakanı'nın nafakaya dair düzenleme ihtiyacı olduğunu iddia etmesi, rejimin Nafaka Kanunu'nu hedefe çakma hazırlığı yaptığıın işareti oldu.

Suphi'nin Örgütünün Faaliyetleri

s.12

Kürt partileri arasında gerilim ve emperyalizm - A. Engin Yılmaz

s.16

Pandemi ve toplumsal mücadele

Pandemi süreci dünyada ve Türkiye’de, kapitalist sistemin yapısal sorunlarını daha görünür kılmakla kalmadı, temel sınıf gerçekliklerini ve buna dayalı çelişkileri de başta fabrikalar olmak üzere bir dizi alanda tüm çıplaklığı ile gözler önüne serdi.

Tam da bu nedenle bugün üretimin devamı konusundaki ısrarın ve işçi sınıfına dayatılan kölece çalışma koşullarının gerisindeki burjuva sınıfsal tutumun üstü kolayından örtülemiyor. Ya da eğitim ve sağlık gibi toplumsal yaşamın önemli iki alanında yaşanan çürüme ve çöküş, hemen herkes tarafından rahatlıkla görülüp dile getiriliyor.

Dahası, kapitalist krizle birlikte pandemi koşullarının yarattığı ekonomik, sosyal ve kültürel yıkım her geçen gün ağırlaşıyor. Süreç devam ediyor ve kriz-pandemi ikilisinin geleceğe dönük ne gibi yeni sorunlar biriktirdiği henüz bilinmiyor.

2019 Aralık’ından bugüne dünyayı pençesine alan salgının toplumların yaşamında yarattığı sorunların başında ise açlık, yoksullaşma, eğitim, sağlık, ulaşım vb. hizmetlere erişememe ve bunlara bağlı olarak yaşam koşullarının kötüleşmesi ve ölümler geliyor. Uluslararası ölçekte değerlendirmeler yapan kapitalist kuruluşlar dahi pandemi ile birlikte ağırlaşan ekonomik krizin, bir dizi sosyal ve insani sorunu derinleştirdiğini itiraf ediyor.

Dünyada ve Türkiye’de bu gidişatı “yöneten” siyasi iktidarların, kapitalist sömürü düzeninin ve burjuvazinin sınıf çıkarlarını esas alan politikaları ise, mevcut sorunları hafifletmek bir yana, çok daha kapsamlı bir toplumsal yıkıma zemin hazırlıyor. Kısa vadede sermayeyi “rahatlatan” ya da kârdan yaşanan zararı hafifleten politikalar, sürecin ilerleyen evrelerinde sosyal sorunların çok daha ağırlaşmasına kapı aralıyor.

SINIF HAREKETİ VE İŞÇİ SINIFI

Elbette bu tabloda en ağır bedeli dünya çapında işçi ve emekçiler ödüyor. Zira, kriz ve salgının tetiklediği yoksullaşma, işsizlik, açlık, temel insani hizmetlere erişememe sorununu en başta onlar yaşıyor. On aylık pandemi döneminin verileri dahi insani krizin önceki yıllara oranla kat be kat arttığını gösteriyor.

Türkiye işçi da sınıfı pandeminin

ve ekonomik krizin bütün bir yükünü omuzlamış durumda. AKP-MHP iktidarının manipülasyonlarına ve rakamlarla oynamasına rağmen işsizlik ve enflasyonun sürekli yükseldiği artık gizlenemiyor. Ücretsiz izin ve kısa çalışma ödeneği gibi uygulamalar ise emekçilerin gelirinin ciddi oranda erimesine yol açıyor. Aynı zamanda temel ihtiyaçlara yapılan gizli-açık zamlar, zaten alım gücü düşük olan işçi sınıfı ve emekçilerin yaşamlarını çok daha zorlaştırıyor.

Bu ağır tabloya rağmen, işçi sınıfı içerisinde henüz anlamlı bir tepki açığa çıkabilmiş değil. Elbette bunun gerisinde bir dizi neden var. Fakat, işçi sınıfının örgütsüz ve dağınık tablosu, biriken öfkenin eylemli bir tepkiye dönüşmesini frenleyen en temel sorun alanı olarak öne çıkıyor. Buna da bağlı olarak, kriz ve pandemi koşullarında işsiz kalma kaygısı, emekçilerin harekete geçmesini dizginleyen bir diğer belirleyici faktör (ki günümüz koşullarında işçi ve emekçiler açısından işten atılmak ölüme terk edilmekle eşdeğerdir).

Bu iki açmazdan ilkinin, yani işçi sınıfının örgütsüzlüğü sorununu bir yerlerden kırmak ise ağırlaşan sosyal sorunların tetikleyeceği patlamalara, kendiliğinden gelişebilecek hareketlere hazırlık adına kritik bir önem taşıyor.

Komünistlerin ve sınıf eksenli konumlanmış güçlerin, sınıf mücadelesini geliştirme çabalarında bu somut olguları göz önünde bulundurarak hareket etmesi, temelde ise işçi sınıfının örgütsüzlüğünü kırmak için yeni yol ve yöntemler geliştirilmesi, günün sorumluluğu olarak öne çıkıyor.

Diğer toplumsal mücadele dinamiklerinin tablosu

İşçi sınıfının yanı sıra, kriz ve pandeminin bunalttığı farklı toplumsal kesimler de henüz kendisini güçlü bir şekilde ortaya koymaktan uzak bir tabloya sahip. Bunun belki de tek istisnası, son yıllarda gelişme eğilimi içerisinde olan kadın hareketidir ve bugün için toplumsal muhalefet güçlerine nefes aldırان önemli dinamiklerden birisidir.

Kadına yönelik şiddet ve istismarda yaşanan tırmanış ve AKP-MHP gericiliğinin kadını hedef alan saldırgan politikaları, kadın sorununa yönelik toplumsal

duyarlılığı sürekli besliyor ve diri tutuyor. Bu olgu ise kadın hareketinin kitlesel ve eylemli çıkışlar gerçekleştirmesine zemin oluşturuyor.

Hareketin hangi yönde gelişeceği ve bugünkü sınırlarını aşip aşamayacağı ise sınıf hareketinin ve toplumsal mücadelenin genel seyri ile doğrudan bağlantılı olacaktır. Elbette devrimci-ilerici güçlerin süreci nasıl karşılayacağı da burada önemli bir faktör olacaktır.

Toplumsal mücadelede hemen her dönem önemli bir yer tutan bir diğer dinamik ise gençlik hareketidir. Haziran Direnişi içerisinde gençliğin özel bir yer tutması ve şimdilerde kadın sorunu üzerinden şekillenen eylemlerde toplumun genç kesimlerinin belirgin bir şekilde sürece dahil olması bunun yakın dönem göstergeleri sayılabilir.

Bu böyle olmakla birlikte, gençlik hareketi tarihinin en geri noktalarında seyretmektedir. Pandeminin yarattığı özgün koşullar ve okulların kapalı olması nedeniyle gençlik kitleleri bir arada olma zeminlerini şimdilik kaybetmiş durumda. Fakat pandemi ile birlikte eğitim alanında yaşanan kaosun derinleşmesi gençlik içerisinde ciddi bir öfke biriktirmekte, geleceğe dair belirsizlik sorunu ise bu öfkenin derinleşmesine neden olmaktadır.

Buradan hareketle, yarın gelişecek toplumsal mücadelelerde gençliğin bir kez daha belirgin bir şekilde yer alacağından kuşku duymamak gerekir. Gençlik örgütleri, bugünkü görevlerine bu gözle bakmalı, hareketin dinamosu olabilecek merkezlerde (okul ve diğer yaşam alanları üzerinden) şimdiden mevzilerini oluşturmaya odaklanmalıdır.

Sınıf, kadın ve gençlik hareketlerinin yanı sıra bu topraklarda siyasal ve kültürel sorunlara dayalı olarak şekillenen farklı mücadele dinamikleri de alttan alta çıkış yolu aramaktadır. Kürt hareketi, demokratik Alevi hareketi ve çevre hareketi bu dinamiklerin başta gelenleridir ve toplumsal mücadelenin önemli dayanak noktalarıdır. Zira, tüm bu hareketleri şekillendiren sorunlar gün be gün derinleşmektedir.

Toplumsal muhalefet ve çok yönlü kuşatılmışlık

Toplumsal muhalefetin alabildiğine kuşatıldığı ve çok yönlü baskıların hedefi

olduğu bir dönem içerisindeyiz. Devrimci ve ilerici güçlere sistematik olarak saldıran sermaye devleti, geline yerde burjuva muhalefete sık sık sopa sallamakta, Anayasa Mahkemesi gibi sistemin temel kurumlarını dahi kimi farklı tutumlarından ötürü hedef gösterebilmektedir.

TTB ve Barolara dönük son saldırılar da bu sürecin bir parçasıdır. AKP-MHP ikilisinin kamusal alanda yasal statüsü olan ve toplumsal meşruiyetini koruyan meslek örgütlerine saldırı başlatması, faşist zorbalık konusunda gemi azaıya aldıklarının son göstergesi olmuştur.

Hal böyleyken, ilerici-sol-sosyalist hareketin ve TTB, TMMOB ve Baro gibi toplumsal muhalefetin parçası olan meslek örgütlerinin kendilerini hedef alan çok yönlü saldırıları karşılayan bir mücadele hattı oluşturabildiğini söylemek güç. Elbette toplumsal muhalefetin özneleri bu zor koşullarda dahi belli saldırılar karşısında anlamlı tepkiler ortaya koyabildi, direnç beyanı sayılabilecek eylemli süreçler örgütleyebildi. Fakat tüm bu anlamlı çıkışlar, toplumsal muhalefeti hedef alan çok yönlü saldırıları püskürtmek açısından fazlasıyla yetersiz kaldı. Özetle, biat etmeyen ama saldırıları göğüsleyecek bir direniş pratiği de ortaya koyamayan bir toplumsal muhalefet tablosu ile karşı karşıyayız denebilir.

BİRLEŞİK, MİLİTAN, KİTLESEL DİRENİŞ!

Bütünlüğü içerisinde ele alındığında, yukarıda en genel çerçevesiyle ortaya konan toplumsal mücadele ve muhalefet tablosu, sınıf hareketi eksenli birleşik, kitlesel ve militan bir mücadeleyi örgütlemenin yakıcılığını gözler önüne seriyor.

Kriz-pandemi ikilisinin ağırlaştırdığı toplumsal sorunların yanı sıra, AKP-MHP iktidarının giderek tırmandırdığı ölçsüz saldırılar bunun imkanlarını her geçen gün arttırıyor. Bu açıdan mevcut tablo kesinlikle yanıltıcı olmamalıdır. Zira toplumsal mücadelenin farklı alanlarından yansıyan edilgenlik geçicidir ve önemli patlama dinamikleri biriktirmektedir. Tıpkı Haziran Direnişi günlerinde olduğu gibi.

Sorun, toplumsal muhalefet güçlerinin buna ne denli hazırlıklı olduğu ve süreci hızlandırmak için nasıl bir çaba ortaya koyacağıdır.

Yayılmacı hevesler ve yaşanan hezimet

AKP şefi Erdoğan'ın ABD tarafından Büyük Ortadoğu Projesi'nin (BOP) "Eş-başkanı" tayin edilmesi, yayılmacı-fetihçi hevesleri körüklemişti. Bu hevesler ABD'nin bölgedeki "etkin taşeronu" misyonuyla hareket etmenin mükafatı olarak talep ediliyordu.

AKP'yi "ılımlı İslam modeli" olarak Ortadoğu halklarına yutturma politikası işe yarasaydı, fetihçi heveslerin kısmen de olsa gerçekleşmesinin önü açılabilirdi. Ancak bölge halkları, patenti emperyalist-siyonist güçlere ait olan bu modele talip olmadılar. Beşşar Esad AKP şeflerinin attığı zehirli yemi yutmadı. Müslüman Kardeşlerin (İhvacılar) AKP desteği ile Şam'da bayrak dalgalandırmaları hesapları tutmadı.

***

İlk girişim fiyaskoyla sonuçlanınca, devşirdikleri cihatçı tetikçileri Suriye'nin üzerine salarak heveslerine ulaşmaya çalıştılar. AKP şeflerinin hesabına göre devşirme cihatçılar, "hazır kıta" bekleyen İhvacılarla birleşecek, üç beş ayda Şam'ın burçlarına bayraklarını dikeceklerdi. Erdoğan ile müritleri de Emevi camisinde Cuma namazını kılarak "zaferi" kutlayacaklardı.

Bu kanlı oyunun Suriye halklarına bedeli çok ağır oldu ama beklenen sonucu vermedi. Cihatçı -İhvan ittifakı beklenen misyonu oynayamadı. O saatten sonra Suriye'de Türkiye ile suç ortaklığını sürdürmekte yarar görmeyen Körfez şeyhleri, cihatçıları saray rejiminin kucağına bırakarak çekildiler.

Histeri halini alan yayılmacı-fetihçi heveslerin esiri olan AKP gericiliği, Türk ordusunu doğrudan savaşa sürdü. Cihatçı çeteleri kullanan Türk Ordusu Suriye topraklarını işgal etti. Cihatçılarla kol-kolla giren AKP-MHP rejimi bugünlerde Afrin-İdlib hattını ilhak etmek için zemin hazırlıyor. "Ortadoğu sultanlığı" hedefiyle yola çıkanlar, hiç olmazsa Afrin-İdlib hattını ilhak edelim noktasına geldiler. Ancak bu kirli hesabın tutması da kolay görünmüyor.

***

Dinci-faşist rejimin yayılmacı-fetihçi hevesleri gelip-geçici bir olgu değil. Kırıp dökerek kendilerine alan açmaya çalışıyorlar. Hem ABD hem Rusya ile "oyun kurarak" heveslerine ulaşmak için yol açabileceklerini hesaplıyorlar. Bundan

dolayı rejim Suriye'den sonra Libya'ya uzandı. 2012'de Libya'dan Suriye'ye taşıdığı cihatçı tetikçileri, bu sefer de Suriye'den Libya'ya taşımaya başladı. Ancak bu kadarı yeterli değildi. Türk ordusu da bir şekilde savaşın içine sürüldü.

Libya'daki dayanakları, Trablus'taki kukla İhvacı hükümet ve cihatçı tetikçiler. Doğu Akdeniz'deki gaz paylaşımı için kurulan kurtlar sofrasına oturmak için de Libya "bulunmaz bir nimet"ti. En azından hesapları öyleydi. Geçtiğimiz Kasım ayında kukla hükümetle anlaşarak Akdeniz'deki gaz paylaşımı kavgasına balıklama dalan AKP-MHP rejimi, askeri güç gösterisi yaparak, Yunanistan'a tehditler savurarak sahaya indi.

Ekonomi iflasta, pandemi kontrolden çıkmış, on milyonlar işsizken, bir saatlik uçuş masrafı 25 bin dolar olarak hesaplanan F-16 savaş uçaklarını gece-gündüz Akdeniz üzerinde uçurdular. Zorbalıkla ayakta kalabilen rejimin başı Erdoğan, AKP'deki dağılma da durdurabilme hesabıyla Akdeniz'de gerilimi tırmandırdı. Güç gösterisiyle, şantajla, tehditle fiili bir durum yaratabileceğini var saydı. Çapını hesap etmeden "büyük çıkışlar" yaptı ama bir kez daha bölge gerçeklerinin duvarına tosladı.

***

Türk ordusunun Suriye, Irak, Libya topraklarına girmesi kolaydı. Zira emperyalistler buna yeşil ışık yakıyorlar. Yunanistan söz konusu olunca işin rengi

değişti. Hamasi nutukların ömrü uzun olmadı. Washington'daki efendiler de onaylamayınca, gerici rejime geri çekilmek dışında bir yol kalmadı. Trump'ın Dışişleri Bakanı Mike Pompeo emri verdi, "yerli ve milli" AKP-MHP rejimi bunu ikiletmedi. Önce gemileri "onarım için çekti" yalanına sığındılar. Ardından Erdoğan, "diplomasiye şans tanımak için gemileri çekti"lerini itiraf etti. Sarayın sözcüsü İbrahim Kalın, sorunun diplomatik yollarla çözülmesinden yana olduklarını açıkladı. Hamasi nutuklar şimdilik rafa kaldırıldı.

Geri adım bununla da sınırlı kalmadı. Konuyla ilgili açıklama yapan Kalın, "Siyasi ihtilaflarımız olabilir. Evet, bizim de şu anda İsrail ile Mısır ile bazı siyasi görüş ayrılıklarımız var, ihtilaflarımız var. Bunlar enerji konusunda işbirliği yapmanın önüne illa da bir engel olmak zorunda değil" diyerek, İsrail ve Mısır ile işbirliğinin yollarını aradıklarını dile getirdi. Bu elbette şaşırtıcı değil. Zira üç devlet de ABD emperyalizminin bölgedeki sadık uçaklarıdır.

Akdeniz'de yelkenler indirilirken, AKP-MHP iktidarının Libya'daki dayanağı Faiz el Serrac istifa edeceğini açıkladı. Bu durum, Libya'nın yağmasından daha büyük bir pay almak için izlenen saldırgan politikanın yeni sorunlarla yüz yüze kalması demek. Çünkü Libya'da çatışan taraflar emperyalistlerin yönlendirmesiyle ateşkes imzalayınca, saray rejiminin

Trablus'ta dayandığı zemin kayganlaşmaya başladı. Ateşkesi bozma şansları olmazsa, Libya'ya taşıdıkları cihatçılar da kucaklarında kalacak.

***

Dinci-faşist iktidarın Ortadoğu'daki dostları Katar Emiri ile cihatçı teröristlerden ibarettir. "Bölge gücü" olma hayallerine kapılarak yola çıkan rejim bölgede tümüyle yalnızlaşmış durumda. Hem bölgenin gerçekliğini hiçe sayan hem kendi çapının sınırlarını kabul etmeyen rejimin izlediği politika, bozgunculuk konusunda belli bir başarı sağlasa da, ilan edilen "büyük hedeflere" yaklaşamadı bile. Tersine, cihatçı çetelerin saray rejiminin kucağında kalması, Türkiye'nin sokaklarını "pimi çekilmiş bombalar"ın dolaştığı bir alana çevirdi. Sonuçta saray rejimi, emperyalistlerin bahşedeceği kırıntılara razı olmak zorunda kalacak.

Öncesi bir yana son on yılda izlenen dış politika, Suriye başta olmak üzere tüm bölge halklarına büyük zararlar verdi ve vermeye devam ediyor. Bu politikanın Türkiye işçi sınıfı ile emekçilerine de ağır bir maliyeti oldu. Pandemi ile birlikte iyice ağırlaşan ekonomik-mali krizin faturası bölgedeki kirli savaşlara ayrılan bütçe ile daha da büyüyor. On milyonlarca emekçinin sefaleti derinleşiyor. Bu bedelin daha da ağırlaşmaması için işçi sınıfı ve emekçiler kirli gerici savaşlara ve saldırganlığa karşı durmalı, AKP-MHP iktidarına karşı mücadeleyi yükseltmelidir.

Her şey saray rejiminin bekası için!

"Kendimizden daha emin bir şekilde düşmanlarımıza hodri meydan diyoruz. Karada, denizde, havada karşımıza çıkacak herkes Türkiye'nin çıkarlarını koruma hususunda kararlılığını görecektir." "Biz mücadeleden kaçmayız, biz bu mücadelede şehitler, gaziler vermekten çekinmeyiz."

Açıkça savaş çığırtkanlığı yapan AKP sefi, emperyalistlerden umduğu desteği alamayınca hızla tornistan yapmak zorunda kaldı: "Hiçbir komplekse kapılmadan, samimi her çağrıya kulak vererek diplomasiye olabildiğince alan kazandırmak, sorunları diyalog yoluyla herkesin kazanabileceği bir çözüme kavuşturmak niyetindeyiz."

Böylece dış politikadaki iflas tablosu daha da görünür hale geldi.

***

Doğu Akdeniz, Ağustos ayında önce Yunanistan, Fransa, Kıbrıs Cumhuriyeti ile BAE'nin ortak tatbikatına tanık oldu. Ardından Türkiye ile ABD'nin ortak askeri tatbikatı gerçekleştirildi. Son olarak ABD Yunanistan ile ortak tatbikat yaptı.

Bu gerilim sürerken Oruç Reis gemisini askeri denizaltılar eşliğinde Akdeniz'e süren AKP-MHP iktidarı, savaş çıktı çıkacak havası estirerek içerde milliyetçi hezeyanları körükledi.

"Mavi vatan" üzerine ekranlardan vazalar veren saray beslemeleri, Yunanistan'ın silahlı kuvvetlerinin iki katıyız, biz savaştan korkacak bir millet değiliz vb., militarist söylemlerle, toplumu meşgul eden hayati sorunların üstünü örtmeye çalıştılar.

Ekonomik kriz içinde olan Yunanistan ise, on milyar Euro ödeyerek Fransa'dan satın aldığı 18 adet savaş uçağı, dört yeni

firkateyn ve 15 bin askerle silahlı kuvvetleri güçlendirme kararını ilan etti. Silahlanma hamlesini, "Eğer barış istiyorsanız, her zaman savaşa daha iyi hazırlıklı olmalısınız" sözleriyle gerekçelendirerek, milliyetçi söylemleri tırmandırdı.

Her iki ülkenin gerici iktidarları, kendi sefil amaçları için komşu halkları karşı karşıya getirerek, gerçek sorunlarından uzaklaştırmaya çalıştılar.

BURJUVA GERİCİLİĞİN MİLLİYETÇİLİK ZEHİRİ...

Komşu ülkeler arasında zaman zaman alevlenen sınır, kıta sahanlığı anlaşmazlığı, tarihsel haksızlıklar veya suçlar gibi "sorunlar" kapitalist sistem içerisinde nihai bir çözüme bağlanamıyor, bağlanamaz. İnsanlığa karşı bir suç makinesine dönüşen kapitalist sistem, sorunları çözemediği gibi sürekli yenilerini üretiyor. Uykuya yatırılan sorunlar ihtiyaç duyulduğunda piyasaya sürülüyor. Amaçlanan, komşu halkların ufkunu milliyetçi-

likle karartıp birbirine düşmanlaştırmak.

AKP-MHP rejiminin izlediği politika ise çok daha rezil. Ekonomik kriz derinleşiyor, Türk parası değer kaybediyor, işsizlik artıyor, kontrolden çıkan pandemi hızla yayılıyor. Tüm bu sorunlar emekçilerin sırtındaki yükleri günden güne ağırlaştırıyor. Krizler içinde debelenen AKP-MHP iktidarı emekçilerin öfkesinin patlamasından korktukça, içeride saldırganlığa, dışarıda savaş çığırtkanlığına sarılıyor. Tehditler savuruyor. Libya'da uydurma destanlar yazıyor. Azerbaycan-Ermenistan arasında yaşanan gerginlikleri istismar ediyor. "Mavi vatan" safasatısıyla kitlelerin gözünü boyamaya çalışıyor.

"DİPLOMASİYE ŞANS VERME" SEÇENEĞİ

Kıbrıs'ı ziyaret eden ABD Dışişleri Bakanı Mike Pompeo, KKTC Cumhurbaşkanı ile görüşmedi ve "Türkiye'nin bölgedeki eylemleri bizi derinden endişelendiriyor" açıklamasını yaptı. Ardından

Avrupa Konseyi, Libya'ya yönelik silah ambargosuna uyulması için çağrı yaptı. AB ise, "Türkiye'nin mevcut dış politikasının ve attığı adımların Suriye dahil bölgedeki istikrara olumsuz etki yaptığını" açıkladı. Eylül sonunda Doğu Akdeniz gerilimini konuşmak üzere düzenlenecek Avrupa Konseyi toplantısında "daha fazla yaptırım getirilebilir" diye uyardı. "Daha fazla yaptırım sadece diyalogla önlenebilir" ultimatoomunu da verince, saray rejimi "diplomasiye şans verme" seçeneğini hatırlamak zorunda kaldı.

"BÖLGESEL GÜÇ" OLMA HAYALLERİ VE GERÇEKLER

2013 yılında, Suriye ve Libya'nın dağıtılmasının ilk aşamalarında, "Stratejik ve Uluslararası Araştırmalar Merkezi" (CSIS) adlı "düşünce" kuruluşu, Doğu Akdeniz'deki petrol ve doğalgaz rezervleriyle ilgili çatışmaların seyrine dair şunları söylüyordu:

"Doğu Akdeniz'in petrol ve doğalgaz kaynakları, dünyanın jeopolitik açıdan en karmaşık bölgelerinden birinin kalbinde yer almaktadır. İsrail-Filistin çatışması, İsrail ile Lübnan arasındaki gerilimler, Kıbrıs üzerinde donmuş çatışma ve Türkiye, Kıbrıs Cumhuriyeti ve Yunanistan arasındaki zorlu ilişkiler; bunların hepsi Doğu Akdeniz'den enerji edinme ve satma çabalarını karmaşılaştırıyor. Suriye iç savaşı, duruma yeni bir ekonomik ve jeopolitik belirsizlik kaynağı kattı ve arka planda, Doğu Akdeniz'deki kârlı enerji işine girmek ve Avrupa pazarları için başlıca petrol ve doğalgaz tedarikçisi konumunu sürdürmek isteyen Rusya duruyor."

Sermaye devleti, emperyalist güçler arası çatışmaların yarattığı boşluklardan yararlanarak "bölgesel güç" olma hayalleri kuruyordu. Ancak çatışma sertleştiçe, oyunu sürdürmek için gerekli güç ve kapasiteden yoksun olduğu ortaya çıktı.

Girdiği her cepheden yenilgiyle çıkan saray rejimi, son olarak Türk-Yunan düşmanlığına sarılarak diğer düzen partilerini de peşine taktı. AKP-MHP ikilisi bu "milli mutabakat"a dayanarak yaşadıkları hezimetin üzerini örtmeye çalışıyor. Ancak, saray rejiminin bekası için her yolu mubah saysalar da, bu çabaları boşunadır. Artık hiçbir manevra, dinci-faşist iktidarın emekçiler nezdindeki imajını düzeltmez.

"Kobanê" baskınları ve gözaltı terörü

Kürt halkına yönelik sistematik saldırılar pandemi sürecinde hız kesmeden devam ediyor. Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'nın yürüttüğü "Kobanê soruşturması" kapsamında 25 Eylül sabaha karşı çok sayıda ev ve kuruma polis baskın düzenledi.

5-9 Ekim 2014 tarihleri arasında düzenlenen Kobanê eylemlerine ilişkin yürütülen soruşturma kapsamında 7 ilde 82 kişi hakkında gözaltı kararı verildiği ifade edildi. Soruşturma kapsamında Kars Belediyesi Eşbaşkanı Ayhan Bilgen evine düzenlenen baskınla gözaltına alındı.

HDP'li eski milletvekilleri Sırrı Süreyya Ön-

der, Nazmi Gör, Ayla Akat Aka, Emine Ayna, Beyza Üstün, MYK üyeleri Alp Altınörs, Gülfer Akkaya da gözaltına alınanlar arasında yer aldı. HDP önceki dönem parti sözcüsü Günay Kubilay, Toplumsal Özgürlük Partisi Dönem Sözcüsü Perihan Koca'nın da gözaltına alındığı belirtildi.

Darıca Emekçi Kültür Derneği üyesi Tolga Kubilay Çelik'in de gözaltına alındığı açıklandı.

Eski HDP Milletvekili Altan Tan da gözaltına alındığını duyurdu. Tan sosyal medya hesabından, "Şu an Diyarbakır'daki evimden Ankara'ya götürülmek üzere göz altına alınıyorum. Evimde de arama yapılıyor" diye yazdı.

Salgın her geçen gün yayılıyor...

Suçun failleri emekçileri suçluyorlar!

Cuma namazı çıkışında açıklamalarda bulunan AKP şefi Erdoğan, salgının yayılmasına ilişkin olarak halkı suçladı. “Ne yazık ki uyarılarımıza halkımız ciddi manada dikkat etmedi” diyerek, Sağlık Bakanlığı ile Bilim Kurulu’nu önlemleri artırmaya yönelik kararlar almaya çağırdı.

Daha önce yaptığı konuşmalarda “önlemleri artırma” söylemlerinden özenle kaçınan Erdoğan, sömürü çarklarının dönmemesi için işçilerin ölmesi gerçeğine gözlerini kapatmış, Sağlık Bakanı ve Bilim Kurulu’nu, bir an önce “hayatın normalleşmesi” gerektiği konusunda uyarıyordu.

AKP şefi, sermayenin çıkarlarını koruma konusundaki kararlılığını, “En önemli hassasiyetimiz, temel ihtiyaç maddelerinin arzında sürekliliği sağlamak ve ihracatı desteklemek için üretimin kesintisiz sürmesini temin etmektir. Türkiye, her hal ve şart altında üretime devam etmek, çarklarının dönmesini sağlamak zorunda olan bir ülkedir” sözleriyle ortaya koymuştu.

Erdoğan “her şart altında” çarkların dönmesi gerektiğini neden savunuyor? Çünkü burjuvazinin menfaatleri bunu gerektiriyor. Çarkların dönmediği koşullarda artı değer sömürsünden beslenen burjuvazi için varlık-yokluk sorunu ortaya çıkıyor. Bunun için “üretimin kesintisiz sürmesi”, “her hal ve şart altında üretime devam etmek, çarkların dönmesini sağlamak” olmazsa olmaz!

Sömürü çarklarının dönmesi için işçilerin yaşamını hiçe sayan Erdoğan’ın halkı suçlaması, gerçekleri karartmak içindir. AKP şefi için sermaye sınıfının çıkarları işçilerin hayatından çok daha önemlidir. Bu nedenle korona salgınının yaratacağı insani yıkım tablosuna göz-

ler kapatıldı. Toplu taşıma araçlarında emekçilerin yanyana oturmasına izin verildi, temasın en yoğun olduğu fabrikalarda çarklar dönmeye devam etti, vb. Böylece virüsün yayılmasının kontrolden çıkmasının bizzat sorumluluğunu taşıdıkları halde, tam bir arsızlıkla işçi ve emekçileri kurallara uymamakla suçladılar.

Salgın koşullarında işçilerin yaşamını patronların insafına terk eden uygulamalara onay verildi. Kapitalistler, kapalı devre çalışma sistemi uygulaması ile çalışma kampları yarattılar.

Pandeminin başından bugüne Erdoğan ve AKP-MHP iktidarı “Önceliğimiz üretim ve ihracat” dediler. Kapitalistlere, “İşçileri çalıştırmaya devam edin” talimatı verdiler. Toplumun geriye kalanına “evden çıkma, elini yıka, kolonya sür” dediler. Sonuç, özellikle fabrikaların, organize sanayi bölgelerinin, maden ocaklarının yoğun olduğu, harıl harıl çalışmaya devam ettiği kentlerde hasta ve ölüm sayılarındaki dramatik artışlar oldu.

Salgını fırsata çeviren kapitalistler binlerce işçiyi, haklarını gasp ederek kapı önüne koydular. AKP şefi bu pervasızlığa göstermelik de olsa tepki göstermedi. İşyerindeki sağlıksız koşulları eleştiren işçi-

leri kapı önüne koyan kapitalist patronlar, bu cesareti AKP-MHP iktidarından alıyorlar. Kapitalistler ile onlara hizmet eden iktidar, açlık-sefalet ya da ölüm ikilemi ile işçilerin yaşamlarını yok ediyorlar. Koronaya karşı önlem almamakla suçlanan işçi ve emekçiler, işlerini kaybetmemek için salgın koşullarında çalışmak zorunda kalıyorlar.

Korona salgınının yayılması konusunda oluşan tepkiyi engellemek için işçi ve emekçileri suçlama pervasızlığını gösteren sermaye iktidarı, pandemiyi bile fırsata çevirip işçilerin sınırlı kazanımlarından biri olan kıdem tazminatını sermayeye peşkeş çekmenin hazırlıklarını yapıyor. İşsizlik fonunda biriken para kapitalistlerin kasalarına akıtıldığı içindir ki, pandemi nedeniyle işsizlik belasıyla yüz yüze kalan işçilere ödeme yapılamıyor.

Pandemiyle mücadeledeki başarısızlığın sorumluluğunu emekçilerin yıkıma çalışan AKP şefi, yoksul emekçi kitlelerin sağlığa ve sosyal hizmetlere erişmesini sağlamak için hiçbir şey yapmadı. O hep özel hastanelere ilgi gösterdi. Bu ilgiyi özel hastane sahibi Fahrettin Koca’yı Sağlık Bakanı yapma noktasına vardırdı. Yandaş müteahhitlere yapılacak

ödemeleri aksatmazken, pandeminin ağır koşullarında emekçileri sefalet içinde yaşamaya mahkum etti.

Salgın tablosu ağırlaşırken, AKP şefi kapitalistleri koruyan politikalarla dört elle sarılıyor. Salgına karşı önlem alma yetkilerine sahip olan Erdoğan, önceliğinin kapitalistlerin çıkarları olduğu gerçeğini doğrulayan adımlar attı, atıyor. 100 milyarlık destek paketinin 98 milyarı asalak kapitalistlerin kasalarına akarken, on milyonlarca yoksul emekçinin payına ise yalnızca 2 milyar TL düştü.

İşçi ve emekçileri önlem almamakla suçlayan AKP şefi, kapitalistlere ise göstermelik de olsa tek kelime söylemiyor. Geline yerde salgının merkez üssü fabrikalardır. Salgın, işçi ve emekçiler önlem almadığı için değil, sömürü çarklarını döndüren kapitalistler ve onun temsilcisi Erdoğan gibi burjuva siyasetçilerden dolayı pik yaptı.

Salgın koşullarında alınması gereken önlemleri ayaklar altına alanların başında Erdoğan geliyor. Ayasofya için toplu namaz seremonisi, Giresun’da binlerce kişinin toplanıp çay dağıtılması, AKP ilçe kongrelerinin yapılması emri, siyasi şov için insanların kapalı mekanlarda toplanması vb.’nin sorumlusu bizzat Erdoğan’dır. Tüm bunlar gözler önündeyken, tam bir utanmazlıkla halkın kurallara uymadığı için salgının yayıldığı iddia edilebilmektedir.

Korona salgınının da, derinleşen açlık ve yoksulluğun da kaynağı kapitalizmdir. Kapitalistlerin çıkarları için mesai yapan sermaye iktidarından hesap sormak için yapılması gereken, işçi ve emekçilerin birliğini sağlamak, örgütlü mücadeleyi yükseltmektir.

HDP’yi hedef alan gözaltı terörüne karşı açıklama yapan BDSP, Kürt halkı ve ilerici-sol güçlerle dayanışma çağrısı yaptı. BDSP’nin dayanışma mesajında şunlar ifade edildi:

YAŞASIN İŞÇİLERİN BİRLİĞİ, HALKLARIN KARDEŞLİĞİ!

İç ve dış politikada açmazları derinleşen AKP-MHP iktidarı faşist zorbalığı tırmandırıyor. Pandemi ile birlikte çok yönlü krizlerin derinleştiği günümüz Türkiye’sinde, gerici-faşist iktidar bloğu

BDSP’den dayanışma açıklaması

çözümü baskı politikalarını tahkim etmekte arıyor.

7 Haziran 2015 seçimlerinde hezimet yaşayan AKP iktidarı, bir yandan Kürt halkına dönük kirli savaşı tırmandırırken öte yandan devrimci-ilerici güçleri hedef alan saldırılarını yoğunlaştırdı.

15 Temmuz darbe girişimini ise “Alahın lütfu” olarak değerlendiren ve fırsata çeviren Erdoğan yönetimi, faşist

tek adam rejimini kurmak doğrultusunda adımlarını hızlandırdı. Bu sürecin en belirgin yönünü ise toplumsal muhalefet güçlerini faşist zorbalıkla ezme politikası oluşturdu.

HDP yöneticileri ve üyelerine dönük 25 Eylül günü gerçekleştirilen gözaltı terörü de bu sürecin güncel bir halidir. Bu nedenle, HDP’yi hedef alan bu kapsamlı saldırı hem toplumsal mu-

halefetin geneline hem de Kürt halkının iradesine yapılmıştır.

Tam da buradan hareketle, Kürt halkına ve somutta HDP’ye yapılan saldırı karşısında bir kez daha “Yaşasın işçilerin birliği halkların kardeşliği” diyor, saldırının hedefinde olan HDP ve diğer ilerici-sol güçlerle dayanışma içerisinde olduğumuzu bildiriyoruz.

Kahrolsun sermaye diktatörlüğü!

Yaşasın işçilerin birliği halkların kardeşliği!

BAĞIMSIZ DEVRİMCİ SINIF PLATFORMU
25 EYLÜL 2020

Süleyman Soylu yine “iş başında”!

AKP iktidarı iş başına geldiği günden bu yana hiçbir sınır tanımadan sermaye sınıfına hizmet etti. Bu hizmeti yaparken büyük bir servete, medyaya, devlet kurumlarına da el koydu. Tek adam diktasına dönüşen rejim ülkeyi kaba bir keyfiyetle yönetiyor. Kendisine biat etmeyen herkese “terörist” damgası vurmaya çalışıyor. Doğayı talan eden “mega projeler” yapıyor. Bunlarla hem yandaş sermayeyi palazlandırıyor hem kendi payını alıyor.

Bu palazlanma işçi ve emekçilerin daha ağır şartlarda daha düşük ücretlerle çalıştırılması sayesinde mümkün oluyor. İşsizlik, pandemi, zamlar emekçilerin belini büküyor. Buna rağmen rejim, dışarıda sürdürdüğü savaş ve saldırganlık politikalarıyla “güçlü Türkiye” safsatasına sarılıyor. Oysa saldırgan politikalarından dolayı dünyada yalnız kalmış ve bataklığa sürüklenmiş bulunuyor.

İçeride ve dışarıda sıkışan rejim, temel hak ve özgürlükleri hedef alarak baskıyı artırıyor. Yalan ve demagojilerle toplumu yönetmeye ve her aykırı sesi bastırmaya çalışıyor. Son dönemde bu tutumu pervasızlıkla sergileyenlerden biri de Erdoğan’ın devşirerek İçişleri Bakanı yaptığı Süleyman Soylu’dur. Sanatçılara, gazetecilere, aydınlara, milletvekillerine saldıran, tehditler savuran Soylu, son olarak Anayasa Mahkemesi Başkanı’na (AYM) hedef aldı. AYM Başkanı’na sokak ağzıyla sataşması, rejimdeki çürümenin

vardığı boyutu gözler önüne serdi.

Anayasa Mahkemesi, 1980 askeri faşist darbesinden kalma “şehirlerarası yollarda gösteri yürüyüşünü yasaklayan” kanunu iptal etti. Karara tepki gösteren faşist Soylu, AYM başkanına saldırdı. “Madem onayladınız. Polis koruması olmadan bisikletle işe git gel bakalım. Ben arabamla tek başıma gitmeye varım, sen var mısın?” sözleriyle, bir “çete reisi” gibi hareket ettiğini bir kez daha ortaya koydu.

Rejimin şeflerinin devlet gücüne yaslanarak muhaliflere saldırmaları artık “olağan” davranış biçimi haline gelmiştir. Fakat bu kez sistemin önemli kurumlarından biri olan AYM’ye sataşmaları, işin nasıl da çığırından çıktığını gözler önüne serdi. Temel hak ve özgürlükleri yok sayan, her eylemi keyfi bir şekilde yasaklayan rejim, böylesi bir ortamda sistemin önemli kurumlarından biri olan Anayasa Mahkemesi’nin “eylem, toplantı, yürüyüş yapmanın önünde engel yok” anlamına gelen bir karar alması karşısında büyük bir tahammülsüzlük sergiliyor.

AKP-MHP rejiminin asıl derdi Anayasa Mahkemesi’nin kendilerinden bağımsız karar almasıdır. Yürütmenin yasama üzerindeki tahakkümüne kısmen de olsa itiraz etmiş olmasıdır. Elbette rejim AYM’nin verdiği karara uymuyor. Her eyleme kolluk kuvvetleriyle saldırarak “eylem-toplantı-yürüyüş yapma hakkı”-

nı kaba şiddetle çiğniyor. Buna rağmen AYM’nin kararını “aykırı ses” sayıp saldırıyor.

Soylu’nun AYM başkanını tehdit ederken, “ülke kan gölükken, teröristler cirit atarken bu karar nasıl alınır” anlamına gelen ifadeler kullanması gülünçtür. İçişleri Bakanı unvanı taşıyan bir kişi, ülkesinde teröristlerin cirit attığını söylüyor. Bu aynı zat başka bir vaazında ise toplumda huzurlu bir ortam sağladıklarını iddia edebiliyor.

Saray tarafından bakanlığa atanan bu zat tam bir “çete lideri” gibi davranıyor. Sokaklarda hazır bekleyen faşist beslemelerin tasmaını elinde tutan Soylu, ihtiyaç duyduğunda onları devreye sokuyor. Tecavüzcülere, katillere kalkan oluyor.

Toplumdaki öfke ve hoşnutsuzluğun büyümesinden kaynaklı herkese çatan rejimin şefleri, derinleşen krizi yönetmekten bile acizler. Bundan dolayı yapay gündemlerle biriken sorunların üzerini örtmeye çalışıyorlar.

Her geçen gün daha fazla çürüyen ve kokuşan rejim ayakta kaldığı sürece toplumu da yıkıma sürüklemeye devam edecek. Bu yıkımın önüne geçebilmek için, toplumda büyüyen hoşnutsuzluğu örgütlü bir güce kavuşturup, faşist zorbalığa karşı mücadeleyi yükseltmek gerekiyor.

“HDP’yi susturmaya gücünüz yetmez”

Halkların Demokratik Partisi (HDP) Eş Genel Başkanı Mithat Sancar ise HDP MYK üyeleri ve milletvekillerinin de katıldığı basın toplantısında gözaltı saldırısının planlanmış olduğunun altını çizerek şunları söyledi:

“Yargı uzun süredir olduğu gibi burada da iktidarın sopası olarak kullanılmaktadır. Bahçeli’nin her söylediğini talimat olarak uygulayan, serbest bırakılmasını istediği kişiyi serbest bırakan, iktidarın tutuklanması gerektiğini belirttiği kişileri, ertesi gün rehin alan bir yargıdır. Buna evrensel anlamda yargı demek elbette mümkün değildir. Ortada iktidar sopası işlevi gören bir aygıt vardır.”

Operasyonun bahanesi olarak sunulan “6-8 Ekim Kobane olaylarının” sorumlusunun HDP olmadığını belirten Sancar, tam tersine o dönem uyguladıkları politikalarla, IŞİD’in saldırılarını müddeler gibi duyuran ve ardından şiddetin yaygınlaşmasına zemin hazırlayan siyasi iktidarın sorumlu olduğunu ve mücadelenin devam edeceğini ifade etti.

HDK’DAN GÖZALTI TERÖRÜNE DAİR AÇIKLAMA

Halkların Demokratik Kongresi Yürütme Kurulu yaptığı yazılı açıklama ile, HDP’yi hedef alan gözaltı terörüne tepki gösterdi. “HDP halktır, susturmaya gücünüz yetmez!” denilen açıklamada “Türkiye bu sabaha, bir DARBE ortamında girdi. AKP-MHP ve iktidar bloğunun devlet içindeki ortakları; bugünkü rejimin 12 Eylül Darbesi’nin doğrudan devamı olduğunu ortaya koyan bir gözaltı kampanyası başlattılar.” denildi.

IŞİD katliamlarına yol açan iktidarın, daha önce açılan davalar elinde kalmamış gibi, talimatlı savcılar üzerinden toplu gözaltılar yaptığı ifade edilerek şunlar belirtildi: “Bu girişim, ekonomiyi batırmış, dış politikada girdiği maceralardan kös kös geri adımlar atmış, korona salgını karşısında dünyanın en başarısız hükümetleri arasına girmiş, halkı salgın karşısında terk etmiş; sağlık alanında olduğu gibi eğitimde de okulların açıldığı ilk gün her şeyi eline yüzüne bulaştırmış iktidarın halka karşı düzenlediği bir komplodur.”

Açıklama “HDP Halktır. Susturma-ya gücünüz yetmez” denilerek son buldu.

Nazi yöntemleri ile ayakta kalmaya çalışıyorlar!

Gerici-faşist AKP-MHP iktidarı, dışarda ve içerde izlediği politikalarla baskıya saplandı. Salgınla birlikte daha da derinleşen ekonomik kriz işsizliği tırmandırdı, yoksulluğu yaygınlaştırdı. Dış politikada ise başta Suriye’de olmak üzere, Akdeniz’de, Libya’da yürütülen “neo Osmanlı” hayallere dayalı saldırgan politika tam bir hezimetle sonuçlandı. Yayılmacılık, ekonomik çöküş ve pandeminin kontrolden çıkması, rejimin meşruiyetini ve seçmen desteğini kaybetmesine neden oluyor.

AKP çöküşünü durdurmak için bir yandan faşist baskı ve zorbalığı artırırken, bir yandan da şoven milliyetçiliği ve din istismarcılığını pervasızca körüklüyor. Yalana dayalı iğrenç propagandaları topluma dayatmak için burjuva medyanın neredeyse tümünü ele geçiren AKP, sosyal medyada ise binlerce maaşlı trol çalıştırıyor. Artık yalan dışında topluma söyleyeceği bir şey kalmayan kokuşmuş bir iktidar var işbaşında.

AKP yönetimi her sıkıştığında ortaya yeni bir yalan atıyor. Görev başında bekleyen saray beslemesi kalemşorlar, bu yalanı yutturabilmek için yazıp-çiziyorlar. Buna rağmen bu çürümüş rejimin güç kaybı durdurulmuyor. Yalanlar etkisini giderek yitiriyor. Çöküşü engelleyebilmeleri için yeni yollar bulmaları gerekiyor. Bu yönde atılan son adımlardan biri, Resmî Gazete’de yayımlanan bir kararname ile saraya bağlı İletişim Başkanlığı bünyesinde “Stratejik İletişim ve Kriz Yönetimi Dairesi Başkanlığı”nın kurulması oldu.

Saray tarafından oluşturulan bu yeni aparat “iç ve dış tehditleri analiz edecek”, “devletin menfaatleri doğrultusunda ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yaparak stratejik iletişim politikalarını belirleyecek”, “Türkiye Cumhuriyeti’ne karşı yürütülen psikolojik hareket, propaganda ve algı operasyonu faaliyetlerini belirleyerek her tür manipülasyon ve dezenformasyona karşı faaliyette bulunacak...”

Yeni kurulan bu propaganda dairesi, eşiyile birlikte aldıkları çifte maaşlarla gündeme gelen, hazine arazisine kaçak yapı inşa eden ve gazeteciler bunu ortaya çıkarınca, “terörle mücadele” ve “salgına karşı savaştaki başarımıza gölge düşürmek istiyorlar” diyerek demagoji

yapan sarayın İletişim Daire Başkanı Fahrettin Altun’a bağlı olacak.

AKP şefinin propaganda dairesinin kurulması üzerinde hassasiyetle durduğunu söyleyen Fahrettin Altun, hedeflerini şöyle sıralıyor: “Stratejik iletişim ve kriz yönetimi alanlarında tüm kamu kurum ve kuruluşlarının koordinasyonunu sağlayarak ulusal ve uluslararası boyutta savunmacı değil, proaktif çalışmalar ortaya koyacağız. Ülkemize yönelik kara propaganda, manipülasyon ve dezenformasyonla etkin mücadele edeceğiz.”

Kapitalist sistemde burjuva partiler, kapitalist sömürü düzenini topluma kabul ettirebilmek için yarışır. Bunu en iyi yapabilenler iktidara gelir. Bu sömürü düzeninden paylarını da alarak sermayenin çıkarları doğrultusunda çalışır. Bu geçmişte de böyledir, bugün de... Başarıları toplumu en iyi biçimde aldatabilmelerine bağlıdır. Tarihte bunun en “başarılı” örneği Almanya’da Hitler faşizmi döneminde sergilenmiştir.

Hitler 1933’te başa geldiğinde ilk iş olarak “Halkı Aydınlatma ve Propaganda Bakanlığı”nı kurmuştur. Başına da sağ kolu olan Joseph Goebbels’i atamıştır. Goebbels’in ilk işi Berlin’de Bebel Meydanı’nda Nazi karşıtı içerikli 20 bin kitabı yaktırmak olur. Goebbels, 1945’te Kızıl Ordu’nun Berlin’e girdiği döneme dek bu görevi sürdürür.

Yalanı kurumlaştıran Goebbels, bunu temel kurallara bağlamıştır. Kuralların bir kısmı şöyledir:

- İnsanların beyin tembelliğine dayanarak hareket edin.

- Yalan söyleyin, mutlaka inanan çıkacaktır.

- Bir söylemi sürekli tekrarlıyorsanız, halk o söylemin nereden geldiğini unutar ve kendi fikri gibi benimser.

- Söylediğiniz yalan ne kadar büyük olursa o kadar etkili olur. Halk büyük yalanlara, küçük yalanlara göre daha çabuk inanır.

- Hatalı olduğunuzu ya da yanlış yaptığınızı asla kabul etmeyin. Asla kabahat ve suç üstlenmeyin.

- Kendinizi savunmak yerine karşındakileri sürekli savunmada bırakın.

- Sadece bir rakibinize odaklanın ve kötü giden her şeyin suçunu onun üzerine yıkın.

- Önemli olan aydınlar değil kitlelerdir. Çünkü onları kandırmak kolaydır...

Naziler Almanya’da medyayı ele geçirerek, bu kirli yöntemler doğrultusunda halka sürekli yalanlar söylemiş ve kara propaganda yapmışlardır. Faşizme karşı duran kesimleri ise katlederek, toplama kamplarına kapatarak tasfiye etmiş, Alman toplumunu büyük bir yıkıma ve çöküşe sürüklemişlerdir.

Bu tür kirli yöntemler, kapitalist sömürü düzeninin ayakta kalabilmesi için her ülkede farklı biçimlerde uygulanmaktadır. Bugün Türkiye’de yaşanan da budur. Sermaye iktidarının dümenini elinde bulunduran gerici faşist AKP-MHP iktidarı, hemen her alanda bir tıkanma

yaşamakta ve bu gidişatı engellemek için gerçekleri tersyüz eden yalana dayalı propaganda başvurmaktadır. Kurulan propaganda dairesi bunun son örneğidir. Bu daire ile çürüyen rejim hem içerde hem de dışarıda yerlerde sürünen imajını düzeltmeye ve muhaliflerine karşı kirli propaganda faaliyetini daha sistematik hale getirmeye çalışmaktadır.

Yalana dayalı propaganda ile ayakta kalmayı hedefleyen saray rejiminin Nazilere özendiğinden kuşku duyulmamalıdır. Zira Goebbels’in tüm yöntemleri, hem de fazlasıyla bu rejim tarafından zaten kullanılmaktadır. Son atılan adımla ise kirli propaganda yeni bir düzeye çıkarılmak istenmektedir.

Ancak işçi ve emekçileri sadece yalan üzerine kurulu propagandalar ile yönetmek mümkün değildir. Derinleşen toplumsal eşitsizlikler sürekli öfke biriktirmekte ve tepkileri büyütmektedir. Bu yüzden işçi ve emekçileri kontrol altında tutmak için kullanılan bir diğer yöntem olan devlet terörü de tırmandırılmaktadır.

AKP bugüne kadar kitleleri uyuşturma yöntemlerini baskı ve terörle birlikte çok iyi kullanabildiği için iktidarda kalabilmiştir. Ancak bunun imkanları her geçen gün tükenmektedir. Elbette dinci-faşist iktidar kendiliğinden yıkılmayacak. Bunun için işçi sınıfı ve emekçilerin örgütlü mücadeleyi yükseltmeleri şarttır.

DEV TEKSTİL Genel Meclis toplantısının sonuç metni

Salgın yayılıyor, kriz derinleşiyor... Çözüm örgütlü mücadelede!

Sendikamızın 6 ayda bir gerçekleştirdiği Genel Meclis toplantısı pandemi koşullarında önlemlere uyularak 13 Eylül tarihinde sendika genel merkezimizde yapıldı. Toplantıda; salgının tekrar artış göstermesiyle birlikte fabrikaların koronavirüsün merkezi haline dönüşmesi, sendikamızın koronavirüse karşı belirlediği talepleri ve mücadele hattı ele alındı. Ayrıca sendikamız toplantıda, artan kadın cinayetleri ve İstanbul Sözleşmesi olmak üzere ülkede ve dünyada var olan sorunlara eğilirken, işkoluna yansıyan sorunlar ve örgütlenme deneyimleri de ele alındı.

Bu kapsamda yapılan değerlendirme ve alınan kararları kamuoyuyla paylaşıyoruz.

KRİZİN VE PANDEMİNİN BEDELİ İŞÇİ VE EMEKÇİLERE FATURA EDİLİYOR!

Var olan krizin üzerine gelen pandemi ile birlikte işçi sınıfının çalışma ve yaşam koşulları daha da ağırlaştı. Sermaye iktidarı işçi ve emekçileri ölüm ve açlık ikilemi arasında bıraktı. Sermaye iktidarı bu süreçte de rolünü oynayarak bir yandan patronlara teşvikler yağdırarak kasalarına daha fazla para girmesini sağladı. Öte yandan işçi sınıfına dönük kölece uygulamalarına hız vererek işçilerin ayağındaki prangaları kalınlaştırdı. Salgınla birlikte kuralsız ve esnek çalışma arttı. Kısa çalışma ödeneği, ücretsiz izin, işten atmalar sınıfa dönük saldırıların başlıcalarıdır.

“Normalleşme” ile birlikte göstermelik önlemler bile bir kenara bırakılarak salgının daha da artmasına neden olundu. Bu süreçte ölüm ve açlık ikilemi arasında bırakılan işçiler çaresizce ölümü tercih etmek zorunda kaldı. Tekstil işkolunda fazlasıyla görülen kuralsız çalışmanın yoğunlukta olduğu Antep ve Mersin bölgelerinde koronavirüsten kaynaklı işçi ölümlerinin meydana gelmesi bunun bariz örnekleridir.

Öte yandan AKP iktidarı “güçlü Türkiye” naraları atmaktadır. İçeriye hizaya çekmek için dış politikada savaş ve saldırganlığı arttırmış durumdadır. Suni gündemlerle toplumda var olan hoşnutsuzluğu ve kendisine yönelik tepkileri aşmaya çalışmaktadır. Düzen siyasetinde açmazlar artarken, yaşanan sorunlar karşısında düzen muhalefetine sesi cılız

çıkarken yaşanan tüm bu sorunlara karşı konfederasyonlar yazılı açıklamalar dışına çıkmamaktadır. Kendi yasalarını dahi çiğneyen sermaye iktidarı ülkeyi keyfiyete dayalı yönetmektedir!

İŞÇİ HAKLARI GASP EDİLİYOR

Sendikamızın Genel Meclis toplantısında “burjuva hukukunda iş yasası” kapsamında seminer de verildi. Seminerde öne çıkan vurgular şöyledir:

Kapitalist sistemde hukuk, sınıf mücadelesinin gerisinden gelmektedir. İşçi sınıfı hakları için dışı dış mücadele verdiği zaman yasalarda yazılı olan haklar uygulanır veya burjuvazi taviz vermek zorunda kalarak haklar genişletilir. Bu nedenle Türkiye işçi sınıfının '80 öncesi kazandığı birçok kazanım, sürekli tırpanlanarak geline yerde kırıntı haklara dönüşmüştür. İşçi sınıfının haklarını sınırlayan 4857 yasa yürürlüğe girmeden önce işçi ve emekçiler cephesinden tepkiye konu olmuş eylemler gerçekleşmişti. Fakat '99 depremini fırsat bilen sermaye iktidarı bir gecede ansızın yasayı geçirmiştir.

Günümüzde ise yürürlükte olan iş kanununun içeriğini birçok işçi bilmediği için kapitalistler yasaları uygulamaktan imtina ederek işçi haklarını gasp etmektedir. Zaten kapitalistlerin hizmetinde olan sermaye devleti sayesinde, keyfi bir şekilde orman kanunlarının geçerli olduğu bir ortamda işçiler çalıştırmaktadır. Tek adam rejimiyle birlikte ülkede yasa-

ların askıya alındığı her şeyin iki dudak arasında olduğu süreçte kölece çalışma rejimi hayat bulmaktadır.

MÜCADELEYE DEVAM!

Açılış konuşması ve eğitim hukuk seminerinin ardından genel meclisimiz ikinci bölüme geçerek sendikamızın çalışmalarını ele aldı:

- Geçmiş dönem faaliyet değerlendirmesi yapan sendikamız, önümüzdeki ayların planlamalarını çıkartarak mücadeleye hattı ortaya koydu.

- Kapitalizmin çarkları dönsün diye koronavirüse karşı alınan kısmi önlemler de bir kenara bırakılınca, salgın tekrar artmış oldu. Kalabalık ortamların başında gelen fabrikalar salgının merkezi oldu. Bu nedenle sendikamız salgınla ilgili talepleri belirleyerek çalışmaya konu edecek. Ücretli izin ve herkese test imkanı bu taleplerin başında gelmektedir. Pandeminin tekstil sektörüne yansımalarını ele alan rapor önümüzdeki günlerde yayınlanacak.

- Pandemiyi fırsata çeviren sermaye iktidarı ücretsiz izin, kısa çalışma ödeneği gibi saldırılarına hız vererek patronları ihya etmeye devam etti. Ayrıca sermayedarlar Dardanel'de olduğu gibi fabrikada çıkan virüse karşı işçileri fabrikaya kapatarak üretime devam etti. Kapalı devre üretim uygulamasını hayata geçiren Dardanel sermayedarından ilham alan patronların, bu uygulamayı kalıcı hale getirmek için iştahları kabardı.

Bu kölece çalışma koşullarına karşı sendikamız önümüzdeki dönemde de çalışmalarına ağırlık vererek işçileri örgütlemeye çağrıda bulunacak.

- Aralık ayında gündeme gelecek asgari ücret tartışmalarını sendikamız şimdiden gündemine aldı. Artan enflasyon karşısında açlık sınırının altında kalan asgari ücret bu yıl pandeminin gölgesinde kalma tehlikesi ile karşı karşıya. Halihazırda düşük zamlarla geçirtilen asgari ücret konusunda bu yıl hükümet ve sermayedarlar pandemiyi gerekçe göstererek sıfır zam veya ücretlerin düşürülmesini gündeme getirebilir. Sendikamız asgari ücret konusunda işçileri uyuracak ve 'insanca yaşayabilecek ücret' için mücadele çağrısında bulunacak.

- AKP iktidarının gerici politikaları yüzünden artan kadın cinayetleri, taciz ve tecavüzle birlikte son olarak İstanbul Sözleşmesi'nin kaldırılmak istenmesi toplumda tepkiye neden olmuştur. Artan kadın eylemlerine, sendika olarak kadın işçilerin taleplerini taşımak, artan kadın cinayetlerini ve şiddeti fabrikalarımızda eylemli tepkilere konu etmek önümüzde duran görevlerin başında yer almaktadır.

- Artan savaş ve saldırganlığa karşı “işçilerin birliği halkların kardeşliği” şiarını önümüzdeki dönemde de yükseltmeye devam edeceğiz.

- İş kolunda var olan örgütlenme deneyimleri gözden geçirildi. Çalışma ve sefalet koşullarının ağırlaştığı günümüzde tekstil işçilerinin sendikalaşma deneyimlerinin sınırlı olması, tekstil işçilerinin sınıf bilincinde var olan gerilikten kaynaklanmaktadır. İş kolunda hakim sendikaların “iş kolunda lider sendika olmak” anlayışı ile birlikte üye sendikacılığı dışına çıkılmamaktadır. Bu nedenle sendikamızın devrimci sınıf sendikacılığı anlayışını hayata geçirmek, tekstil işçilerine sınıf bilinci taşımaktan geçmektedir. Önümüzdeki süreçte bu çerçevede eğitim çalışmalarına yer verilecektir.

- Genel mecliste yapılan tartışmalar ve planlamalar ışığında sendikamızın yayınlarının (bülten, web sitesi, sosyal medya) daha fazla güçlendirilmesi için bazı kararlar alındı.

DEVİRİMCİ TEKSTİL İŞÇİLERİ SENDİKASI
21 EYLÜL 2020

Sinbo işçileri Kızıl Bayrak'a konuştu...

“Eninde sonunda Sinbo'ya sendika girecek”

TOMİS'e üye oldukları için baskı gören Sinbo işçileri ile çalışma koşulları, sendikalaşma süreçleri ve pandemi döneminde yaşadıkları sorunlar üzerine konuştuk.

- Sinbo'daki çalışma koşullarını anlatılabilir misiniz?

Merhaba arkadaşlar Sinbo'daki çalışma koşulları ağır; 2 elemanın bakacağı makineyi bir kişiye veriyorlar. O da 4 makine, 6 makine değişiyor. Ustalar ve şefler makinaların sürelerini düşürüyor. 60 saniye çalıştırdıkları makineyi (parça başı üretim süresi) 45 saniye çalıştırıyorlar bu da bizim için zor oluyor. Paydos ve çay saatlerinde makineyi kapatmıyorlar. Zaten iş başında zor yetiştiriyoruz. Diyoruz “Usta bir eleman vermen lazım, yetişmiyor” bazen veriyor, çoğunlukla vermiyor. Yemekten, çaydan döndükten sonra belli bir efor sarf etmek zorunda kalıyoruz, o da bize yansıyor. İki sene, üç sene önce 60 saniyelik 70 saniyelik çalışan büyük kalıplar vardı. Bir sene sonra 70 saniye çalışan kalıp 45 saniye olmuş. “Neden?” diye soruyorsun. Diyor ki “Bizim çalışma sistemimiz böyle, işinize gelirse.” Bunu da bizi bezdirmek için yapıyorlar.

-Sinbo'da sendikal süreç nasıl başladı, nasıl sendikal oldunuz?

Sinbo'da sendikal süreç şöyle başladı. İçerde ücretlerin gecikmesi ve insanlık dışı muamele karşısında sendikal olmaya karar verdik. Ben 3 yıldır çalışıyorum. Zam yapılmıyor, sadece bazı elemanlara zam yapılıyor bu da işçiler arasında parçalanmaya, ayrımcılığa sebep oluyor. Ücretlerimiz parça parça belirsiz sürelerle yattığı için insanlar üzerinde mağduriyetler oluşuyor. Bu mağduriyetleri, şikayetleri her zaman görmezden geldiler.

Hijyenik açıdan hiçbir önlem alınmıyordu. Koronadan önce de korona sürecinde de böyleydi. Günde bir kere lavabolar temizleniyor. Yemeklerimiz yeterli protein içermiyor, çoğu insan evden yemek getirmek zorunda kalıyor. Biz bunlara karşı sendikal mücadeleye katıldık. Kötü koşullara tepki gösterenlere daha fazla mobing ve baskı yapmaya başladılar. Bu kötü şartlara karşı başlattığımız mücadeleyi içeride ve dışarda vermeye devam edeceğiz.

Sendikal olmak istedik, sendikal faaliyet yürütürken daha fazla baskıya maruz kaldık. Ücretsiz izni fırsata çevirerek bizi yıldırmaya çalıştılar. Biz hem fiili hem hukuki olarak hakkımızı aramaya devam edeceğiz. Biz inanıyoruz ki eninde sonunda Sinbo'ya sendika girecek ve kötü şartlar ortadan kalkacak.

-Sermayedarların pandemi sürecini fırsata çevirdiğini biliyoruz. Sinbo'da salgın dönemi nasıl yaşandı?

Türkiye'de Covid 19'un görülmesiyle birlikte kısa çalışma ödeneği talebinde bulundu işveren. Bazı arkadaşlarımıza ilk olarak yıllık izinlerini kullandırıp işbaşı yaptırmadan kısa çalışma ödeneğine tabi tuttular. 50-55 gün izne çıkardılar.

Pandemi süresince hiçbir önlem alınmadı. Kurallar hiçe sayıldı ama “biz pandemide önlem aldık” dediler. Devletin ücretsiz izin desteğini kullanarak, 600 çalışanın olduğu fabrikada özellikle sendika üyesi olan 7 kişi ücretsiz izne çıkarılmıştır. İşler yoğun olduğu için tekrar yeni işçiler alındı, yevmiyeci taşeron işçiler getirildi, üretim daha da artırıldı. Devletin verdiği yasayı işveren kötüye kullandı. Bunun aynı zamanda sendika üyelerimizi ücretsiz izne çıkararak sendikaya yönelik de bir saldırı olduğunu söyleyebiliriz.

-Önlem alınmadığını söylediniz, Sinbo'da Covid-19 vakaları yaşandı mı, patron nasıl önlem aldı?

Evet yaşandı. Bazı bölümlerde arkadaşlarımıza Covid-19 teşhisi kondu. Yanında çalışanlar test yapılmadan çalışmaya devam etti. Covid-19'a yakalanan

arkadaşlarımız kendi imkanlarıyla hastaneye gitti. Testini kendi imkanlarıyla yaptırdı. 15 gün evde karantinada kaldılar. Bu arada yeni işçiler alındı. Arkadaşlarımız karantinadan dönmeden yeni işçiler alındı.

-Sinbo'da kaç kişi koronavirüse yakalandı?

Tam sayıyı bilmiyorum ancak 600 kişi çalışan Sinbo'da tahminen 70-80 kişi yakalandı.

-Servisler, yemekhane, tuvaletlerle pandemi döneminde nasıl düzenlendi?

Aslında hiçbir önlem alınmadı. Kağıt üzerinde “biz önlem aldık” diye yazdılar. Hijyen açısından hiçbir temizlik yok. Yemekhanede sadece iki üç yere dezenfektan koydular. Herkes aynı anda yemek yiyor, masalar silinmiyor. İş güvenliğinin bu durumu onaylamaması lazımdı. Lavabolarda peçete yok. Özellikle gece vardiyasında hiç olmuyor.

-Sinbo'da kadın işçiler de çalışıyor. Kadın işçiler nasıl sorunlar yaşıyor?

3.5 yıldır Sinbo'da çalışmaktayım. Kadın işçiler olarak zorluklarla karşı karşıyayız. Lavaboya gitmek, namaz kılmak, ab-

dest almak. Bunlar kadın işçiler için zor. Üretimin hızını artırmak için bantların ayarlarıyla oynadılar. Birçok arkadaşımız meslek hastalığına yakalandı. Sinir çıkması, bel fıtığı, varis gibi hastalıkları var. İzin almaya gittiğimizde psikolojik şiddet ve kötü muameleyle karşılaştık. Arkadaşlarımız izin istediğinde uğradıkları kötü muamele nedeniyle ağlayarak işi bırakmak zorunda kaldılar.

Baskı ve psikolojik şiddet hat safhada. Montaj bölümünde erkek işçiler kadınlardan daha avantajlı. Maaşları bizden fazladır. Sendikal olmak istedik, sendikal faaliyet yürütürken daha fazla baskıya maruz kaldık. Bizi yıldırmadılar. Ücretsiz izni fırsata çevirerek bizi yıldırmaya çalıştılar. Biz hem fiili hem hukuki olarak hakkımızı aramaya devam edeceğiz. Biz inanıyoruz ki eninde sonunda Sinbo'ya sendika girecek ve kötü şartlar ortadan kalkacak.

-Buradan işçi ve emekçilere bir çağrınız var mı?

Daha iyi şartlarda çalışmak için birlik, beraberlik içinde olmamız gerektiğini söyleyelim. Birlikte olalım, daha güçlü oluruz, TOMİS'e üye olalım.

KIZIL BAYRAK / İSTANBUL

TEKSİF Genel Merkez Kurulu'na doğru...

Sorunların çözümü işçilerin tabandan birliğinde!

Bir yanda ekonomik kriz derinleşiyor öte yanda kontrolden çıkan Covid-19 salgını yayılıyor. Bu ise işçi ve emekçilerin çalışma ve yaşam koşullarını büsbütün ağırlaştırıyor. Kapitalist düzen ve AKP-MHP iktidarı biz işçilere iki seçenek sunuyor: Birincisi çalışıyorsan şanslısın, ağır çalışma koşullarına ses çıkarmayacaksın, herhangi bir ciddi önlem alınmadan ölümüne mal olsa da çalışacak, kıt kanaat geçinecek ve şükredeceksin. İkincisi ise, on milyonlara ulaşan işsizlerden biri isen açlık, yokluk içinde yaşayacak kaderine boyun eğeceksin. Sonuçta iki seçenek de aynı kapıya çıkıyor. Yani bu kokuşmuş düzen çalıştırarak ya da işsiz bırakarak ölme garantisi veriyor. Bugün resmi araştırmalarda çalışanların yarısından fazlasının yoksulluk sınırının altında yaşadığı belirtiliyor. Elbette gerçek tablo bundan çok daha vahim.

Yollar, köprüler, barajlar, özel hastanelerin giderleri bizden kesiliyor; televizyon kanalları, dizilerin giderleri bizden kesiliyor; gerici cemaat, tarikat ve vakıfların giderleri bizden kesiliyor... Bunlardan kaynaklı maaşlar eridikçe eriyor. Maaşlarımızın düşük olması yetmiyor, mesaiye kaldığımızda büyük vergi kesintileri oluyor. Elektrik, su, doğalgaz, yol ve yiyecek maddelerine inanılmaz zamlar yaşıyor. İktidara göre ülke ekonomisi büyüyor fakat biz işçi ve emekçilere kölece çalışma ve yaşam koşulları dayatılıyor.

Bu vahim tabloda tekstil işçilerinin durumu, kapanan fabrikalarla, gün be gün eriyen maaşlarla, alabildiğine ağır çalışma koşullarıyla katlanılmaz bir hal aldı. İşçilerin sendikalı olduğu fabrikalarda da durum farklı değil. İşçiler kan ter içinde bir parça ekmeğin peşinde iken, sendikayı ticarethaneye dönüştürmüş sendika bürokratları kendi koltuklarını sağlamlaştırma derdindeler. Onlar için sendika, maliyeti on binlerce işçi tarafından karşılanan bir "ağalık makamı".

İşleyişi anti-demokratik olan sendikalarda delege, temsilci seçimleri, şube ve genel merkez kurullarında işçilerin hemen hemen hiç söz hakkı yok. İşyeri temsilcisini bile seçemeyen, işçinin böyle bir irade göstermesine bile tahammül etmeyen bir sendika yönetimi ve işleyişiyle karşı karşıyayız. Kimi sendikalar şeffaf olduklarını iddia etseler de, "bizde

işçiler seçiyor" diye övünseler de, yönetime yakın olmayan adayları türlü ayak oyunları ile nasıl işten attırdıklarını biliyoruz. Sendika yönetimine boyun eğmeyen işçilere kin günden, gözdağı veren, silah çeken, darp eden, patronun insan kaynakları gibi çalışan sendika ağalarıyla karşı karşıyayız. Bu ağalar, patronların ve onların temsilcilerinin emirlerine amadadır. İşçilerin kurlarsız ağır koşullarda çalıştırılmasına, kapitalistlerin ve temsilcilerinin hakaret ve baskılarına ses çıkarmayan bu ağalar yıllardır patronun uşağı olmuş durumdadırlar.

İşçilerin söz hakkının olmadığı, yetkisinin olmadığı, kararının hiç olmadığı genel kurullar neyi çözecek? Açık ki, bu haliyle biz işçilerin hiçbir sorunu çözülmeyecek. Bugün sendika genel kurullarının, bir hanedanın gidip yerine bir başkasının gelmesinden öte işlevi olmuyor. Bu yüzden asıl çözüm halkasının biz işçiler olduğunu asla unutmamalıyız. Bizim adımıza, bize hiçbir şey sormadan, söz hakkımızı tanımadan hareket eden sendika ağaları artık çözümün değil, sorunun bir parçasıdır.

TEKSTİL İŞÇİLERİ BU SORUNU NASIL ÇÖZER?

Bugün ancak sözümüzü söyler, yetkinin tabanda olduğunda ısrarcı olur, masaya yumruğumuzu vurup kararın da bizde olduğunu gösterip fiili, meşru, militan mücadeleyle sorunları çözebiliriz. Yani biz işçilerin yan yana gelip sınıfsal çıkarlarımız için mücadele etmesi şarttır.

Sorunların biriktiği bu süreçte TEKSİF şube delege, temsilci seçimleri, şube kurulları ve TEKSİF Genel Merkez Kurulu seçim süreçleri başladı. Bir süre önce yapılan Eyüp Şube Genel Kurul seçimleri, TEKSİF'in o bildik yöntemle yol almaya

devam edeceğini gösterdi.

NASIL MI?

Delege adaylığı listelerinin fabrika panolarında günlerce askıda kalması gerekirken aynı gün içerisinde asılıp kaldırıldı. Delegelerin çoğunluğu, fabrikalarda ve şubede başkana yakın kişilerden, genelde ustalardan seçildi. Herkes kendi adamını delege seçtirerek başkanlığı garantilemek için elinden geleni yaptı. Fabrikalarda işçinin sorunlarıyla ve sınıf mücadelesiyle alakası olmayan, oraya neden gittiğini bilmeyen işçiler delege seçimlerine girdi ve delege seçtirildi. Sendikayı para kazanmanın bir aracı olarak gören bu bürokrat takımı, kendi delege adaylarına vaatlerde bulunarak kirli çıkarlar etrafında yer almalarını sağladı. Para getiren sendika koltuklarına yapışan bu yozlaşmış ağa takımı, sınıf kimliği gelişmemiş işçileri kullanarak yerlerini sağlamlaştırma çabasına girdi.

Mevcut şube başkanı (Eski Bahariye halı baştemsilcisi) Enver Atasoy karşısında kapalı kapılar ardında kirli pazarlıklar yürütüldü. Bugün Eyüp Şube üyesi tekstil işçilerinin yaka silkittiği Enver Atasoy'a karşı olduğunu söyleyen çıkar şebekeleri onun yerini almak için kirli pazarlıklara girdi. Çünkü Atasoy gibi işçiler için fazlasıyla tartışmalı bir yüzün karşısında yeni bir yüzün olması, seçimleri kazanmanın da anahtarı sayılıyordu.

Eyüp Şube Genel Kurulu'nda göze çarpan önemli bir gelişme de yaşandı. Tabanın iradesi ve kendi zorlamasıyla delege olan bir işçinin konuşması genel kurulda farklı bir hava yarattı. Kürsüden yaptığı konuşmada tabanın irade ve özlereğini ifade ederken, salonda coşkuyla büyük alkış aldı. Sözlerine Bahariye Halı'da çalışan işçiler tarafından seçildiğini ve bunun sorunluluğu ile delege olduğunu ifa-

de ederek başladı. Başta delege olmanın önündeki engeller olmak üzere, işçilerin temsilcilerini dahi seçemediklerini ifade etti. Ardından fabrikalarda sorunlara karşı söz söyleyen işçilerin sendika temsilcileri tarafından insan kaynaklarına şikayet edildiğini, toplu sözleşme süreçlerinde işçilerin fikrinin alınmadığını dile getirdi. Bu nedenlerle işçilerin sendikasına güveninin kalmadığını, tüm sorunların çözümünün işçilerin tabandan birliğinde olduğunu vurguladı. Sözlerini ağırlaşan sorunlara karşı mücadele çağrısı ile sonlandırdı.

Konuşma işçilerde belirgin bir etki yarattı. Bazı işçiler kendi aralarında sohbet ederken delegeyi onaylayan vurgular yaptılar. Kurul arasında ise mücadele isteği olan, tabanın iradesini savunan kimi işçiler görüş alışverişinde bulundular.

Sonuçta kirli ortaklığın sonucunda Altınyıldız baş temsilcisi Mustafa Metin Eyüp Şube Genel Kurulu'nda yapılan çarşaf liste sonucu başkan seçildi.

Seçim süreci bir kez daha göstermiştir ki, eskisi ve yenisi ile bu ağa takımının işçi hakları ve mücadelesi ile bir alakası yoktur. Nasıl ki Atasoy Bahariye Halı'da patron yalakası olarak nam salmış ise, Mustafa Metin'in Altınyıldız'daki tutumu da aynıdır. Değişen tek şey, patronların koltukta oturan kuklası olmuştur.

İşçilerin sorunları yerli yerinde durmaktadır. İşçilerin çalışma yaşamındaki sorunları tartışılmadığı, geçmişin muhasebesi yapılmadığı, geleceğe dönük mücadele programı ortaya konulmadığı bir şube genel kurulundan da başka sonuç çıkması beklenemez.

Sendikaların başına çöreklenmiş bu ağa takımı işçilerin sorunlarına çözüm üretemeyeceğine göre tekstil işçilerinin sorunlarının çözümü nasıl sağlanacaktır? Bunun için önce temel sorunlarımızın neler olduğunu tespit etmemiz gerekir.

TEKSİF üyesi işçilerin genel sorunları şöyle sıralanabilir:

- İşyeri ve vardiya temsilcilerini şube başkanları atıyor.
- Seçimlere, genel kurullara dair hiçbir toplantı yapılmıyor.
- İşçiler yaşadıkları sorunlara dair sendika temsilcilerine başvurdıklarında, kapitalist patronun insan kaynaklarına yönlendiriliyor.

- Delege başvuruları için yapılacak listeler ya işçilerden gizleniyor ya da kısa süreli işyeri panosunda asılı kalıyor.

- TEKSİF tüzüğü işçilere verilmiyor, sendikanın işleyişi hakkında kimsenin bilgisi yok.

- İşçileri ilgilendiren sorunlar karşısında yapılması gerekenler ya hiç yapılmıyor ya da işçilerin bir şey yapma girişimleri sendika tarafından engelleniyor (İşçilerin EYT mitinglerine katılımı için araç ayarlanmaması, vb.)

- Kimi fabrikalarda vardiya temsilcileri yenilenmiyor. 4 yılda bir değişmesi gerekirken 8 yıldır vardiya temsilcisi olanlar var.

- İşçiler artık patronlardan daha çok sendikacıları korkuyor. Çünkü en ufak hak arayışında bile temsilciler işçileri şikâyet ediyor.

- İşçiler ne delege adaylığı sürecinde ne de delege olduklarında, sendikanın hiçbir kademesinde veya kürsüsünde söz söyleyemiyor. Çünkü işçi arkadaşlarının haklarını savunur bir tutum içinde olurlarsa işlerinden olma tehlikesi var.

- Artan iş yükü, esnek çalışmanın yaygınlaşması, yemeklerin sağlıksız oluşu, fabrikalarda alınmayan işçi sağlığı ve güvenliği önlemleri, düşük ücretler, patron ve yalakalarının üretim baskısı, fazla me-sailer vb...

Sorunlarımızı saptayabilmek zor değil. Önemli olan çözüm için somut adımlar atabilmektir. TEKSİF Eyüp Şube Genel Kurul'unda Bahariye Halî'dan delegenin yaptığı konuşma bunun mümkün olduğunu bize gösterdi. İşçilerin konuşmaya verdiği tepki, sorunların tüm fabrikalarda ortak olduğunun işaretiydi.

Fabrikalarda oluşturacağımız işyeri komiteleri, buradan seçeceğimiz temsilciler ile diğer fabrika işçi temsilcileriyle birleşik bir hatta ilerlemenin yolunu açmalıyız. Unutmayalım ki, gücümüz birliğimizden gelir! Sorunlarımızın çözümünü başkalarından beklemeyi bırakalım. Elimizi taşın altına koyalım, sorunlarımızın çözümü için hep birlikte adım atalım.

En önemlisi, sorunlara nasıl çözümler üreteceğimize. Programımızın nasıl olacağı üzerine şimdiden tartışmaya başlamalıyız. Sınıfın çıkarlarını esas alan, her kararda tabanın iradesini yansıtabilecek bir işleyiş oluşturmalı, kendi adaylarımızla şube seçimlerinde *"tekstil işçisi patronun da sendikanın da kölesi değildir, bu kavgada biz varız!"* demeliyiz. Kazanıp kazanmayacağımızdan bağımsız olarak şube kurullarında ve genel merkez kurulunda yerimizi almalı, kürsüden söz söylemekten geri durmamalıyız. O kürsü tekstil işçisinin kürsüsüdür. Bu gerçeği sendika ağalarına hatırlatmanın zamanı geldi de geçiyor.

ÇERKEZKÖY BDSP

Aksaray İşçi Birliği Temsilciler Kurulu toplandı

Pandemi koşullarının giderek ağırlaştığı bir süreçte, Aksaray İşçi Birliği çalışmalarını sürdürüyor. Bu bağlamda, Pazar günü (20 Eylül) gelişmeleri değerlendirmek üzere fabrika ve işyerlerinden temsilciler bir araya geldiler.

Eğitim Sen Aksaray Şubesi'nde düzenlenen Temsilciler Kurulu toplantısında, belirlenen gündemler çerçevesinde temsilciler görüşlerini ifade ettiler. Ayrıca toplantı öncesi yürütülen faaliyetler, eksiklikler bütünlüğü içinde tartışıldı.

Gündem başlıklarından birisi pandemi ve işçi sınıfı üzerinde yarattığı etkilerdi. Bilindiği gibi tüm ülkede korona salgını artarak sürüyor. Salgın en fazla işçi sınıfını etkiliyor. Aksaray'da birçok fabrikada salgın nedeniyle işçiler karantinalara alındı, alınıyor. Mercedes, Mercedes için üretim yapan Cavan Politek, Sütaş, Brisa, Doğu Çay, Doğu Şeker, Eroğlu Giyim, Kaya Giyim, Collins işçileri arasında korona salgını artıyor. Yaklaşık 300 işçi korona salgınından etkilendiği halde üretim sürüyor. Kapitalistlerin yaptıkları tek şey ise işçileri 10 gün süreyle evde karantinaya almak oluyor.

Toplantının ikinci gündemi ise işçi sınıfına dönük ücretsiz izin dayatmasıydı. Mercedes de dahil birçok fabrikada binlerce işçi ücretsiz izne gönderildi. Üstelik ücretsiz izin süreci patronlar tarafından sürekli uzatılıyor. Bu nedenle işçilerin ekonomik ve sosyal yıkımı de-

rinleşiyor.

Ücretsiz izin dayatmasının hayat bulması konusunda kapitalistlerin en büyük destekçileri sendika ağalarıdır. İşçilerin ücretsiz izne dönük tepkileri, sendika ağaları tarafından "daha ne istiyorsunuz, adam istese sizi işten atar" sözleriyle karşılanıyor. Ücretsiz izin saldırısı konusunda kapitalistlerin en büyük destekçileri olarak bu sendika ağaları öne çıkıyor.

Gündemin üçüncü maddesi, artan kriz yükü, krizin faturasını işçilere yüklemeye dönük saldırılardı. Tüm ülkede olduğu gibi Aksaray'da da krizin yükünü işçi sınıfına yüklemeye dönük saldırılar sürüyor. İşten çıkarmaların yasaklanması nedeniyle kapitalistler ya işçileri ücretsiz izne gönderiyorlar, ya da işçilere istifa dilekçesi imzalatmaya çalışıyorlar. Aksaray'da 25 işyerinde işçiler ücretsiz izne gönderildi. 15 işyerinde ise işçilere istifa dilekçesi imzalatılmaya çalışıldı.

Aksaray'da kitlesel işçi kıyımına yönelik girişimler artarak sürerken, kıdem tazminatı yükünden patronları kurtarma çabaları da sürmektedir. Saldırıları püskürtmenin yolu kentimizde ve ülkemizde birliğin ipine sarılmaktan geçmektedir. İşçi sınıfının patronların karşısına örgütlü bir güç olarak çıkmasıyla ancak bu saldırılar durdurulabilir.

Aksaray İşçi Birliği işçileri krizin faturasını ödememeye, "Krizin faturasını

patronlar ödesin" şiarını yükseltmeye çağırmaya devam edecektir. Sefalet zamlarına, kriz var bahanesiyle işçilerin haklarının gasp edilmesine karşı mücadeleyi büyütecektir.

Tüm ülkede olduğu gibi Aksaray'da da sendikasızlık genel bir durumdur. İşçilerin çok küçük bölümü sendika hakkına sahiptir. Mercedes, Cavan Politek, Collins'te ihanetçi sendikalar kesintisiz şekilde patronlar için mesai yapmakta, işçilerin sesini kesmek için her türlü kirli silahı kullanmaktadır.

Türk Metal Aksaray Şube Yönetimi ihanetin bayraktarlığını yapmaktadır. Sendikalı iş yerlerinde patron sendikacılığı hüküm sürmektedir. Aksaray İşçi Birliği sendikal ihanete karşı işçileri aydınlatmak ve ihaneti parçalamak için işçilerin adım atmasını sağlamak için çaba gösterecektir.

Temsilciler Kurulu, Aksaray İşçi Birliği'nin etkisinin büyümesi için sınıfın karşı karşıya bulunduğu sorunlara daha aktif müdahale etme kararı almıştır. İşçilerin karşı karşıya bulunduğu sorunlara ortak çözümler bulma ve bu çerçevede mücadeleyi büyütme hedefi doğrultusunda çalışmalarını kesintisiz olarak sürdürecektir.

Aksaray'da emeğin korunması uğruna mücadeleyi büyütme için seferber olacaktır.

AKSARAY İŞÇİ BİRLİĞİ

Suphi'nin Örgütünün Faaliyetleri

Cemil Seydahmetov

Komintern Arşivleri'nin açılmasının ardından özellikle son 15 yıl içinde Tarihsel TKP hakkında çok sayıda belge ve bilgiyi gün ışığına çıkaran ve bir dizi kitap halinde yayınlayan TÜSTAV, 100. Yıl kapsamında ayrıca kitaplar yayınlamaktadır. Bunlardan biri de 15'ler Hatırası başlıklı kitapçıktır (Sosyal Tarih Yayınları, Mart 1920). Kitap Mustafa Suphiler'in katledilmesinin 15. Yılı (1936) vesilesiyle Sovyetler Birliği'nde Rusça ve Türkçe yayınlanmıştır.

Dr. Şefik Hüsnü'nünki de dahil bir dizi yazı ve hatıratın oluşan kitabın son bölümünde Sovyet bilim insanı Cemil Seydahmetov'un yayınlamakta olduğumuz tarihsel değerlendirmesi yer almaktadır. Orijinal kitapçıkta yer almayan bu metin, Sosyal Tarih Yayınları tarafından Türkçe basıma ayrıca eklenmiştir. Metin muhtemelen yazarın TKP Tarihi ders notları olarak KUTV'da okutulan daha geniş çalışmasının Mustafa Suphi dönemine ayrılmış alt bölümüdür.

Seydametov'un iyi bir özet sayılması gereken metninde iki nokta özellikle dikkat çekmektedir. Bunlardan ilki TKP kuruluş kongresinde köylü-toprak devrimi sorununun ortaya konuluşundaki belirgin zayıflıktır. Kongre'nin köylü sorununa ilişkin tartışmaları ve aldığı kararlar, yanısıra parti programı incelendiğinde, bu açıklıkla görülebilmektedir. Dönemin Türkiye'si gibi feodal ilişkilerin son derece güçlü olduğu bir köylü ülkesinde bu, devrimin zaferini hazırlamak iddiasındaki bir komünist partisi payına temel önemde bir zafiyet noktasıdır.

Seydametov'un değerlendirmelerinde dikkat çeken ikinci nokta ise, bunu dengeleyen sözler söylüyor olsa da, Mustafa Suphi ve yoldaşlarının katledilmesinin ardından kurduğu partinin de yok olduğunu ima eden düşüncesidir. Dr. Şefik Hüsnü dönemi TKP tarihi değerlendirmelerinin açık etkisini taşıyan bu düşünceye katılmıyoruz.

Tüm bu sorunlar üzerinde daha sonra gereğince duracağız.

I. TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİ'NİN ORTAYA ÇIKIŞ KOŞULLARI

Üç Türk komünist örgütü de dünya savaşı sonucunda ve Rusya'daki Büyük

Sosyalist Devrimi'nin doğrudan etkisi altında ortaya çıkmıştır. Bir grup ulusal kurtuluş hareketinin merkezi Ankara'da "İştirakiyun Partisi" adı altında örgütlenmiş, 2. grup Türkiye'nin sanayi merkezi İstanbul'da "III. Enternasyonal Grubu" adı altında, 3. grup ise faaliyetlerine Türkiye sınırına yakın Bakû şehrinde başlamıştır.

Son grup kurucusu ve önderi Suphi'nin partisi olarak ya da Türkiye Komünist Partisi olarak anılmaktadır.

Suphi yoldaş 1883 yılında doğdu. Seçkin bir bürokrat aileden gelmektedir. Babası Abdülhamit zamanında vali idi.

Aktif devrimci doğası Abdülhamit despotizmiyle ve Türkiye'nin emperyalizm tarafından köleleştirilmesine göz yummasına izin vermedi. Babasına ve hizmet ettiği zamanın rejimine karşı çıktı. Daha sonraları Suphi, zamanın tek devrimci partisi olan İttihat ve Terakki partisi üyesi oldu. Ancak sonraları İttihatçılar adım adım gerici ve karşı devrimci bir partiye dönüştüler, Türkiye'yi emperyalist bir savaşa sokma ve Alman emperyalizmiyle işbirliği konusunda ilham kaynağı oldular. Ve Dünya Savaşının arifesinde Suphi İttihatçılarla ilişkisini koparttı ve İttihatçıların politikalarını sert biçimde eleştirdiği *İfham* gazetesini çıkartmaya başladı. O zamanlar Suphi yoldaş henüz Marksist

değildi. Ancak İttihat ve Terakki'nin politikalarından dolayı uğradığı hayal kırıklığıyla Marksizm'e vardı.

1908 Devrimi'nden sonra İttihatçı hükümet Suphi yoldaşı "vatan haini" olarak izlemeye başladı. Bu izlemeler özellikle 1911 [1913 olmalı-KB] yılında Mahmut Şevket Paşa'nın öldürülmesiyle yoğunlaştı ve bu olayla en ufak bir ilgisi olmasına rağmen Suphi'nin Sinop'a sürülmesinin nedeni oldu. Suphi Sinop'tan Rusya'ya kaçtı.

Emperyalist savaş başladı. Türkiye 1915 yılında Kafkaslarda, özellikle Sarıkamış'ta bir dizi acı kayıplar verdi.

Türk ordusunun binlerce askeri esir düştü. Bu esirlerin büyük çoğunluğu, ağırlıklı olarak Sibirya'ya, Urallara, Volga boyuna, Türkistan'a, eski Kaluga vilayetine sürüldüler ve oralarındaki fabrikalar, demiryolları ve maden ocaklarında çalıştırıldılar. Esirlerin arasında işçiler, köylüler ve aydınlar vardı.

Rus proletaryasının arasına düşen ve Bolşevik işçilerle ilişki kuran bu esirler, onların ajitasyon ve propagandalarını büyük bir susuzlukla yudumladılar. Esirlerin yaşadıkları korkunç koşullar, hiçbir haklarının olmaması ve çarlığın uyguladığı insanlık dışı muamele, bu esirlerin devrimci ajitasyonu benimsemelerine yol açtı. Bu dönem hakkında Suphi yol-

daş şunları söyler:

"Rusya'daki Türk amele ve rençberleri ile Bolşeviklerin münasebeti 1915 senesinden itibaren başlamış ve umumiyetle sermayedarlığa, çar saltanatına ve nihayet Avrupa harbine karşı teşvikatta bulunan Bolşevik edebiyatı Türkler arasında büyük revaç kazanmıştır. Bu edebiyatın iki sene zarfında amele kulübelelerinde dağıtılarak gizli köşelerde tercüme ve tebliğ edilmesi sayesinde mağdur ve müteassıp rençber ve askerimiz arasında, kendi gaddar ve vahşi kuvvetlerimizle, zâlim hükümet ve hükümdarlarımıza, şan ve şöhrat düşkünü müfteris [fırsatçı, yırtıcı] paşalarımıza karşı söz söylemek imkânı hâsıl olmuştur.

"1917 senesi Şubatı'nda Rusya'da başlayan inkılâbın Kerenski zamanına ait ilk kısmında bu gizli faaliyet daha açık bir şekle girerek Bolşeviklerin şehir ve köy işçi ocaklarında içtimâî inkılâbın yaklaştığına dair açıktan açığa tebligat devri başlamış ve Türk Bolşevikleri de gerek kendi hemşehrileri, gerekse Müslüman ahalî arasında Marxism ve komünizm hakkında konferanslar tertip etmiştir." (Suphi, *Türkiye Komünist Partisi Birinci Kongresinde Okuduğu Rapor*, s. 19)

Türk komünist gruplarını oluşturan ilk Türk Bolşevikleri önemli ölçüde Rus Bolşeviklerinin ve adım adım emperyalist

dünya savaşının hazırladığı Ekim Devrimi'nin etkisi altında tarih sahnesine çıktılar.

Suphi yoldaş uzun yıllar ezilen sömürge ve yarı sömürge halkların, bu arada Türk emekçilerinin de emperyalizmden kurtarılması için yollar aradı. Kendisi bir dönem İttihatçıların devrimci olduğuna inanmış, ancak onların izledikleri politikalar karşısında hayal kırıklığına uğrayıp acımadan onlarla ilişkilerini kesti. Artık ısrarla aradığı şeyleri Bolşeviklerde ve Ekim Devrimi'nde buldu ve büyük bir coşkuyla onlara koştu. Suphi Sovyet iktidarının en zor günlerinde yerinde duramayan doğası ve tükenmez enerjisiyle kendini devrime adadı.

Başlarında Suphi yoldaşın bulunduğu küçük bir Türk Bolşevik grubu 1918 yılının ilk aylarında Moskova'ya geldiler ve *Yeni Dünya* adlı ilk komünist gazeteyi yayınladılar.

O dönemler tehlikeli dönemlerdi. Alman emperyalizmi İttihatçıların Türkiye'siyle birlikte askerî müdahaleye başladı.

"(Yeni Dünya'nın intişara [yayına] başladığı tarih, Bolşevizmin Rusya'da tevessü ve taammümüyle [genişleyip yayılmasıyla] Rus askerlerinin Kafkasya'dan ric'ate ve bu fırsattan istifade eden Osmanlı ordularının Kafkasya'yı istilâya başladıkları devre tesadüf ediyor." (Suphi, *Türkiye Komünist Partisinin Birinci Kongresinde Okuduğu Rapor*, s. 19)

İttihatçılar bu dönemde Alman emperyalistlerinin de yardımıyla Azerbaycan'ı ve petrol yataklarıyla birlikte Bakû'yü almayı, Türkistan'a ilerlemeyi ve kendi pantürkist planlarını gerçekleştirmeyi istemekteydi. *Yeni Dünya* İttihatçıların askerî yayılma istekleriyle şiddetle mücadele etti. Oradaki Türk ordusunun askerlerine *Yeni Dünya*'yı dağıtma girişimlerinde bulunuldu. Bu *Yeni Dünya* gazetesi tarihindeki en parlak sayfalarından biridir.

Hatta işler, İttihatçıların o zamanki Moskova büyükelçisi olan Galip Kemalî'nin *Yeni Dünya*'nın çalışmalarını protesto etmesine ve dağıtılmasının yasaklanmasını talep etmesine kadar varmıştı. *Yeni Dünya* çevresinde toplanan Türk devrimcileri, eski esirler arasında ajitas-

yon propaganda çalışmalarını sürdürdü ve bunların örgütlenmelerinin temellerini hazırladı. Bu dönemi *Yeni Dünya* dönemi olarak adlandırmak mümkündür. Bu dönem Bolşevizmin ve komünizmin ilkerlerinin ajitasyon ve propagandasının yapıldığı ve tek bir Türkiye Komünist Partisi'nin kuruluşu için hazırlık dönemidir. *Yeni Dünya*'nın çalışmaları ve Rusya'daki sosyalist devrimin etkisi neticesinde ve RKP(B)'nin yardımıyla Türk sol sosyalistlerinin ilk konferansı toplandı.

İlk konferans Türkiye Komünist Partisi'nin Rusya'da kurulması dönemi olan ikinci döneme geçişin başlangıcı olmuştur.

II. TÜRK SOL SOSYALİSTLERİNİN İLK KONGRESİNİ

1918 yılında Moskova'da toplanan Türk sol sosyalistlerinin ilk konferansının tarihi anlamı, Türk işçi hareketi tarihinde ilk defa komünist bir grubun kurulması ve bu grubun bu konferanstan önce Türk devrimci işçilerinin, köylülerinin, aydınlarının ve o zamanlar Rusya'da yaşayan eski esirlerin ortaya çıkarttıkları örgütsel yapının oluşmasına yardımcı olmasıdır.

Türk sol sosyalistlerinin ilk konferansına başkanlık eden Suphi yoldaş ezilenlere karşı derin bir sevgiyle yüklü konuşmasında bu konferansın tarihî anlamını şu sözlerle belirtmiştir:

"Ben bu içtimâmızı büyük bir kıymet-i tarihiye ile telakki ediyorum. (...) Bugünkü heyetimiz içinde öteden beri Türk inkılâp teşkilâtlarında olduğu gibi, yalnız münevver ve mütefekkir kimselerin değil, belki doğrudan doğruya zulme ve itisâfa düçar olan [haksızlığa uğrayan] halk efradından Türk askeri, Türk köylüsü ve Türk işçisi olarak birçok arkadaşların-da bulunuşu inkılâp ruhunun Türkiye'de aşağı tabakalara kadar nüfuz ettiğini, Türkiye'de sosyalistliğin ütopyizm, yani hayalperestlik devrini atlatıp bir devr-i hakikate girmek istidadında bulunduğu-nu gösterir."

Böylece, ilk konferans Rusya'daki Türk sol sosyalistlerini toparlayarak Türkiye Komünist Partisine dönüşmesi için ilk adımı atmış oldu. Konferans şu kararları aldı:

1. Devrim cephesini fikri ve taktik

açidan savunarak Türk işçi, köylü ve askerlerine yönelik bu emekçi kitlelerin örgütlenmeleri için ajitasyon ve propaganda çalışmaları yürütülmesi;

2. Mevcut örgütlerin partiye dönüş-türülmesi amacıyla hem Türkiye'den hem de Rusya'daki mevcut temsilcilerin katılacağı Türk Komünistlerinin Kongresinin imkân bulunur bulunmaz yapılması.

Konferanstan sonra I. Kongre'nin toplanması çalışmaları başladı. Kongrenin toplanmasını organize etmek üzere Konferansta seçilen Merkez Büro büyük bir çalışma yürüttü, Moskova'da, Kazanda, Saratov'da, Raza'n'da ve Astrahan'da bulunan eski Türk esirlerinden yeni komünist gruplar oluşturdu.

Suphi yoldaşın örgütü esir Türkler arasında yürütülen çalışmalarla sınırlı kalmadı. Ayrıca Rusya'daki Türk-Tatar emekçi yığınları arasında da çalışmalar yürüttü.

Suphi yoldaşın örgütünün belli başlı merkezleri o dönemde Volga boyu, Ural Bölgesi, Azerbaycan, Türkistan ve Kırım'dı.

Suphi yoldaş aynı zamanda Müslüman işlerinden sorumlu Tüm Rusya Merkez Bürosu üyesi, örgütlenme ve propagandadan sorumlu Uluslararası Doğu Bürosu temsilcisi ve bu Büronun yayın bölümü yöneticisiydi. Ayrıca Rusya'daki Türk-Tatar halkları arasında Bolşevizm fikirlerinin yaygınlaştırılmasına ve bu halkların karşı devrimcilikle mücadeleye çekilmesine doğrudan yardımcı oldu. Kırım, Türkistan, Azerbaycan, Volga boyu ve Ural emekçilerinin müstesna devrimci

Suphi yoldaşın hatırası önünde eğilmele-ri boşuna değildir. Onlar Suphi yoldaşın parlak adını sokaklara, kolhozlara, çocuk yuvalarına, tiyatrolara vs. vererek ölüm-süzleştirdiler.

Suphi'nin örgütü 1918 yılında Kazan'da toplanan Birinci Sol Sosyalist Emekçiler Konferansı'na en aktif katılımı sağladı.

O dönemde Volga boyunda Çekoslovakların karşı devrimci ayaklanması kızış-mıştı. Büyük bir tehlike Sovyet Rusya'yı tehdit etmekteydi. Suphi'nin örgütü eski esirlerden askerî birlikler oluşturarak en seçkin evlatlarını cepheye yolladı. Bu birlikler işçi sınıfı mücadelesi ve kendi dava-

ları için devrimci ordu saflarında yer alan ilk Kızıl Ordu Türk birlikleri oldu.

III. SUPHI'NİN ÖRGÜTÜNÜN ASKERİ ÇALIŞMALARI

Saldırganların ve iç karşı devrimcilerin ateşten çemberiyle kuşatılmış olan Sovyet Rusya bütün gücüyle savaşıyordu. Suphi yoldaş ve örgütü Türk komünistlerinden ve bu duruma üzülenlerden oluşturduğu kızıl birliklerle birlikte iç savaşın bir cephesinden öbürüne koştu.

Beyaz Çekoslovaklara ve Dutov'a karşı mücadele etmek amacıyla ilk kızıl birlikler 1918 yılında Ufa'da eski Türk esirlerinden oluşturuldu. Yine bunlar tarafından 1919 yılında Kırım'da burada yaşayan Türk işçi ve köylülerinden bir kızıl alay oluşturuldu, bunların ana çekir-değini yine eski esirler meydana getiriyor-du.

Türkistan cephesinin Suphi'nin örgütü tarafından idare edilmesi sırasında Sibirya'dan dönen Türk esirlerinden başka bir gönüllü birlik oluşturuldu. Bu birlik daha sonra Azerbaycan'a gönderildi ve orada 11. Kızıl Ordu'ya katılan Türk Kızıl Alayı'nı oluşturdu.

1000 kişilik bu alay, Taşnaklara karşı savaştı ve bunlara bir dizi tahrip edici darbe vurdu.

Kızıl Ordunun önemli cephele-ri-nde ke-sin zafer kazanmasından sonra Türk kızıl birlikleri elde silâh Türkiye'deki ulusal kurtuluş hareketine yardıma gitti. Suphi yoldaşın girişimiyle örgütten 20 yoldaş Türk esirlerinden gönüllüler toplamak amacıyla Sovyet Rusya'nın çeşitli bölgelerine gönderildi. Aynı zamanda Rusya'da yaşayan ve silâh taşıma hakkı olan Türk emekçileri için seferberlik ilan edildi. 20 bin kişi seferberliğe katıldı. Böyle-si bir ordu Türkiye'deki ulusal kurtuluş savaşının kazanılmasında büyük katkılar sağlayabilirdi.

Ancak Ankara hükümetinin temsilcisi İbrahim Tali Bey, Türkiye'nin insana değil, askerî malzemeye ihtiyacı olduğunu söyleyerek bu yardımı kabul etmedi.

Tüm bunlar Suphi yoldaşın örgütünün ilk Sovyet cumhuriyetinin savunul-masına çok aktif bir şekilde katıldığını, Türkiye'deki ulusal kurtuluş hareketine ve Türk emekçi kitlelerinde devrimci bi-

lincin uyanmasına büyük yardımlar yaptıklarını gösterir.

IV. SUPHİ YOLDAŞIN ÖRGÜTÜ VE TÜRKİYE'DEKİ ULUSAL KURTULUŞ SAVAŞI

Suphi'nin örgütü tüm çalışmalarında Türkiye'ye yakın olmaya çalıştı. 23 Ocak 1919'da Kırım Kızıl Ordu tarafından alınca, Suphi yoldaş tüm örgütüyle birlikte Türkiye'yle ilişki kurmak amacıyla Kırım'a geçti. Kırım'dan Türkiye'ye broşürler, bildiriler ve insan yollandı. Bu dönemde RKP(b)'nin programı, Rusya Sovyet Federatif Sosyalist Cumhuriyeti Anayasası Türkçe'ye tercüme edilerek Türkiye'ye gönderildi. Ayrıca *Yeni Dünya* ve *Kırım Haberleri* gazeteleri de düzenli olarak yollandı. Suphi yoldaşın örgütü aynı zamanda Kırım'daki burjuva milliyetçilerine karşı mücadele yürüttü.

23 Nisan 1919'da Denikin Kırım'ı işgal edince, Mayıs ayında Suphi yoldaş çalışmalarının merkezini Odessa'ya taşıdı ve artık devrimci literatürü ve ülkenin içinde çalışmalar yapmak üzere örgüt üyelerini Türkiye'ye buradan göndererek Türkiye'yle ilişkilerini sürdürdü.

1919 Mayıs'ı Türkiye için emperyalist saldırganlarla yapılan savaşta bir dönüm noktasıdır. Yunan ordularının İzmir'i işgali ve yaptıkları katliamlar, Türk halkının sabrını taşıran damla oldu.

Türkiye'de emperyalistlere ve Yunanlı istilâcılara karşı yığınsal bir silâhlı savaş başladı.

Suphi yoldaş tüm güçlerini topladı ve Türkiye'deki ulusal kurtuluş savaşının zafere için elinden gelen her şeyi yaptı.

Tüm Rusya'nın güneyi ve Ukrayna'nın hemen hemen tamamı Beyaz Ordular tarafından işgal edilince Suphi yoldaş ve örgütü Türkiye'yle ilişki kurmak için başka yollar aramak zorunda kaldılar. Suphi Türkistan'a geçti ve Türkiye'deki ulusal kurtuluş hareketinin gidişatına etki etmeye çalıştı. Ancak aradaki mesafe Türkiye'yle düzenli bir bağlantının kurulmasına engel oldu.

Azerbaycan'ın Müsavatçıların elinden kurtarılmasından sonra (27 Mayıs 1920) Suphi yoldaş 23 yoldaşıyla birlikte Bakû'ye geldi. Bakû'yü seçmeleri tesadüf değildi.

Bakû dillere destan proleter gelenekleriyle Doğunun büyük proleter merkeziydi. Bakû Orta Doğu ülkelerine uzanan ana yolların kesişme noktası üzerinde bulunmaktaydı ve Türkiye'den pek uzak değildi. Suphi yoldaşın grubunun Bakû'ye geldiğinde, Rusya'nın her bir yerinden çok sayıda Türk emekçisi de burada toplanmıştı. Sayıları binleri buluyordu. Bunlar ülkelere gitmeye ve ulusal kurtuluş savaşına katılmaya can atan askerî esirler, Türk köylüleri, işçiler ve aydınlar-

dı.

Bakû'ye gelişinden sonra Suphi yoldaşın ve örgütünün önünde büyük görevler duruyordu.

Bu yığınlar hem Rusya'daki proleter devrimine, hem de Türkiye'de kızıymış olan ulusal kurtuluş hareketine yardım için seferber edilebilirdi.

Bundan başka Türkiye'yle bağlantı kurulması ve faaliyet merkezinin oraya taşınması için büyük imkânlar doğmuştu. Bu konuyla ilgili olarak 1920 yılında Bakû'de toplanan Türkiye Komünist Partisi I. Kongresi'nde Suphi yoldaş şunları söyler: *"Bakû'ye gelir gelmez teşkilâtımız ilk defa olarak Türkiye'ye yaklaştığını ve kendi kitlesi içinde çalışmak imkânına malik olduğunu hissetmiştir."* (Birinci Kongre Tutanağı, s. 26)

Ancak Suphi yoldaş Bakû'ye geldiğinde orada Türkiye Komünist Partisi adındaki başka bir grupla karşılaştı.

Bu örgütün içerisinde kendini komünist harekete adanmış pek çok yoldaş vardı. Ancak bununla birlikte bu örgütün MK'sine eski İttihatçılar, karanlık geçmişi olanlar ve bir zamanlar Alman emperyalizmiyle sıkı bağları olmuş insanlar sızmışlardı.

Bu örgütün başında Yakup bulunmaktaydı. Müsavat Partisinin liderlerinden Talip Zade Yusuf'un şahsî dostu olan Yakup eskiden Müsavatçılarla sıkı ilişkiler içerisinde olmuş birisiydi.

Yakup, Yusuf Zade tarafından kurulan askerî örgütte bir süre çalışmış, daha sonra içten yıkmak amacıyla komünist harekete yanaşmıştı.

Suphi yoldaş bu örgütün dağıtılmasını başardı ve Türkistan'dan ve Rusya'nın başka yerlerinden Bakû'ye gelmiş Türk komünistlerini ve yandaşlarını yanına çekerek gerçek Türkiye Komünist Partisini kurmaya girişti.

Nahçıvan'daki, Novorossiysk'teki ve Tuapse'deki eski Türk askerî esirleri arasından hücreler oluşturuldu. Bakû'de 50 kişilik parti okulu açıldı. Tüm bunlardan başka örgüt Bakû'de Marksist literatürün dağıtılmasıyla ilgili büyük bir çalışma

başlattı. Tirajı 5.000'e ulaşan *Yeni Dünya* Bakû'de çıkmaya devam etti. Bunun 2.000-3.000'i Türkiye'ye gönderiliyordu. Lenin'in *"Burjuva Demokrasisi ve Proletarya Diktatörlüğü Hakkında"*, *"Büyük Girişim"* *"Devlet ve Devrim"* adlı eserleri Türkçeye çevrildi ve yayınlandı. Ayrıca *"Komünist Manifesto"* çevrildi ve yayınlandı.

Bu literatürün büyük kısmı Türkiye'ye gönderildi.

Suphi'nin örgütü, Bakû'de yapılan Doğu Halkları Kurultayı'na ve hazırlık çalışmalarına, ayrıca Komintern'in I. ve II. Kongrelerine katıldı.

Suphi yoldaşın örgütü ilk kongrelerinden önce Türkiye'de de hücreler oluşturmuştu. Bunlardan biri 1919'da Zonguldak'ta Bakû'den gönderilen Suphi'nin örgüt üyeleri tarafından oluşturulmuştu. Yusuf Kemal tarafından Trabzon ve Rize'de de gruplar kurulmuştu. Suphi'nin örgütü, temsilci olarak Medet Ali'yi mevcut III. Enternasyonal Grubu'yla ilişki kurmak üzere İstanbul'a yolladı, ancak o İstanbul'a ulaşamadı.

V. SUPHİ GRUBUNUN TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİ'NE DÖNÜŞMESİ

Türkiye Sol Sosyalistlerinin Birinci Moskova Konferansı, Türkiye işçi sınıfının en önemli görevlerinden birisi olarak Türkiye Komünist Partisi'nin kurulmasını öne koymuştu. Çünkü Türkiye işçi sınıfının önünde duran görevler komünist partisi olmadan çözümlenemezdi.

Suphi yoldaşın örgütü tarafından yürütülen büyük bir ajitasyon-propaganda ve örgütsel çalışma sonucunda böyle bir partinin kurulması için temeller hazırlanmış oldu. 10 Eylül 1920 tarihinde Suphi'nin örgütünü partiye dönüştüren Türk komünistlerinin birinci kongresi toplandı ve partinin yakın görevlerini belirledi.

Kongrenin gündeminde şu konular vardı:

1. Merkezi Heyet'in Faaliyeti hakkındaki Rapor. Raportör-Suphi yoldaş
2. Müstemlekât Meselesi. Rapor-

tör-Hilmi oğlu Hakkı

3. Milliyetler meselesi. Raportör-Nazmi Yoldaş

4. "Kooperasyon". Raportör-Ahmet Cevat

5. Parti programının görüşülmesi ve kabulü

6. Teşkilât Nizamnamesinin kabulü

7. Köylüler arasında yürütülecek çalışmalar

8. Bölgelerden tebliğler

9. Merkezi Heyet seçimi

Kongreye 32 asli ve 42 de istişarî oy kullanma hakkına sahip 74 kişi katıldı. Katılımcıların çoğunluğu Türkiye'nin çeşitli yerlerinden gelmişlerdi.

Türkiye Komünist Partisi'nin programının oluşturulması için Suphi yoldaş tarafından tezler önerildi. Tezler 10 maddeden oluşmaktaydı.

Türkiye devriminin en önemli sorunu feodalizmin kalıntılarının yok edilmesi; her ne kadar toprağın mülkiyeti onu işleyene ait olmalıdır dense de Kongre'de toprak sorunu yeterli somut çözüme kavuşturulamadı. Kongrenin almış olduğu Türkiye'de başlayan ulusal kurtuluş hareketinin her türlü desteklenmesi kararı büyük bir anlama sahipti.

Milliyetler meselesinde, özellikle federasyon sorununda sıcak tartışmalar yaşandı. Birtakım delegeler federasyon prensibine karşı çıktılar. Ancak kongre oy çokluğuyla bu prensibi kabul etti.

Yakup'un şer'i mahkemelerin derhal kapatılmaları konusundaki maddenin programa dâhil edilmesine karşı çıkması tesadüf değildir. Yakup şöyle dedi: "Biliyorsunuz ki memleketimizde adliye işlerinden maada [başka] şer'i mahkemeler de vardı, bunları birdenbire atmak doğru değildir. Şûrâ idaresinin halk mahkemeleri teşkil edildiği gibi, şer'i mahkemeler de vücuda getirilmiştir. Ben Dağıstan'da birçok misallere tesadüf ettim ve şer'i mahkemelerin bekası lüzumunu anladım. Abdurrahman Yoldaş'ın dediği gibi mahkeme-i şer'iyeler muvakkat [geçici] olarak kabul edilmelidir." (Birinci Kongre Tutanağı, s. 85)

Sovyet iktidarının şer'i mahkemeler kurduğu konusundaki açıklama alçakça bir iftiraydı. Dağıstan'daki bu mahkemeler yüzyıllardır vardı. Sovyet iktidarı bu mahkemelerin adım adım kapatılması yolunu izlemiştir.

Suphi yoldaş Yakup'un ileri sürdüğü bu iftiraya tüm coşkusu ve devrimci kararlılığıyla karşı koydu.

Örgüte giren Yakup daha sonraları Suphi yoldaşa ve yandaşlarına karşı mücadeleyi artırdı ve Türkiye Komünist Partisi yönetiminin otoritesini ve etkisini sarsmaya çalıştı. Komünist Parti MK'si ve lideri Suphi yoldaş Türkiye'ye devrimi Kızıl Ordunun süngüsünün ucunda getirmek istemekle ve doğrudan ülkede çalışmak istemekle suçlandı.

Daha sonra Yakup Suphi'yle hemen hemen aynı zamanda Türkiye'ye döndü ve orada sıcak bir biçimde karşılandı. Açıkça burjuvazinin saflarına geçti ve Türk ordusunda tugay komutanlığına atandı.

Kongre parti programı için tezler hazırladı. Ancak tezlerin bir dizi önemli eksikliği bulunmaktaydı. Bu eksikliklerin en önemlilerinden biri burjuva-demokratik devrimin görevlerinin net bir biçimde saptamamış olmasıydı.

Ancak tüm eksikliklerine rağmen bu tezler Türk komünist hareketinin önünde duran daha sonraki stratejik ve taktik ödevlerin belirlenmesi açısından büyük bir öneme sahipti. Kongreye İstanbul'daki III. Enternasyonal Grubundan iki delege, (daha sonra Suphi yoldaşa birlikte ölen) Ethem Nejat ve Hilmioglu Hakkı da katıldı. Bu iki delege Türkiye'deki tüm komünist örgütlerin birliği konusunda bir karar taslağı sundular ve bu karar taslağı oy birliğiyle kabul edildi. Bu, Türkiye'deki tüm komünist örgütlerin birleşmesi konusunda çok önemli bir karar oldu. Daha sonra Suphi yoldaş, (provokatör olan ve Suphi ve yoldaşlarının katledilişlerinin hazırlanmasında büyük rol oynayan) Mehmet Emin, Hilmioglu Hakkı, İsmail Hakkı, Ethem Nejat, Süleyman Nuri ve Nazmi'den oluşan MK seçilir. Suphi'nin Komünist Partisini Türkiye'nin ana komünist örgütü olarak saflarına kabul eden Komintern temsilcileri de Kongre'ye katılmışlardır.

Suphi'nin komünist partisinin en önemli eksikliklerinden biri, Türkiye'den kopuk olmasıydı. Parti çalışmalarını temel olarak Türk askerî esirleri arasında yürütmekteydi. Bu uzun süre böyle devam edemezdi. Türkiye'deki işçi sınıfı ve köylülükle daha sıkı ilişkiler kurmak, onlarla birlikte ve onların başında savaşmak gerekiyordu, tersi durumda örgütü içine kapanma, sekterlik, dağılma ve çökme beklemekteydi. Akliselim politikacı ve coşkulu bir devrimci olarak Suphi yol-

daş bunu çok iyi anlıyordu ve Türk işçi ve köylülerinin savaşma doğrudan katılma kararı kabul edildi.

Suphi örgütünün faaliyet merkezini Türkiye'ye taşımak için tüm imkânları kullanmaya hazırды.

I. Kongre'den sonra Türkiye'ye gitme konusunda hızlı bir hazırlığa girildi.

Bu arada burjuvazi tarafından gönderilen provokatörler de görevlerini yaptılar. MK'ye seçilen Mehmet Emin ve diğer provokatör Süleyman Sami, Suphi yoldaşı Türkiye'nin kucağını açmış bir şekilde kendisinin gelişini beklediğine, burjuvazinin komünist partinin faaliyetlerinin önüne hiçbir engel çıkartmayacağını, hatta Suphi ve yoldaşlarının dönüşüne yardımcı olmaya hazır olduğuna inandırırılar. Suphi ve yoldaşları Türkiye'deki gerçek durumu bilmiyorlardı. Aksi olsaydı, provokatörlerin sözlerine inanmazlardı. Gerçekten de Türk burjuvazisi Suphi'nin komünist partisinden ateşten korkar gibi korkmaktaydı. Bu dönemde Ekim Devrimi'nin ve komünizmin Türkiye üzerindeki etkisi gün be gün artmaktaydı. Bu koşullarda Türkiye sınırında var olan ve istediği anda gizlice Türkiye'ye girebilecek, kendi etkisini ülkede yayabilecek ve Türk emekçilerinin mücadelesini yönetebilecek küçük ama aktif bir komünist örgütün varlığı burjuvazi için büyük bir tehlike oluşturmaktaydı. Lider-siz bırakacağı partinin kendi kendine dağılacaklarını hesaplayan burjuvazi, Türkiye Komünist Partisi'nin önderini ve en iyi savaşçıları Türkiye'ye çağırarak orada işlerini bitirme kararı aldı.

Burjuvazi önceden belirlediği plana uygun olarak niyetini gerçekleştirdi. Türkiye'ye legal olarak gitme konusunda Suphi'yi ikna etmek üzere önce provokatörler gönderildi. Sonra Türkiye'ye gitmeden önce komünistleri bir araya getirecek kurnaz bir toplantı düzenlendi. Burjuvazinin gerçek niyetleriyle ilgili herhangi bir şüphe uyanmaması için Sovyet sınırı yakınlarındaki Kars'ta konuksever bir kabul töreni yapıldı. O sırada Erzurum'da başka yapıda bir toplantı daha yürütülüyordu. Önceden toparlanmış, şehrin infial içindeki halkı rolünü oynayan ve sivil kıyafet giydirilmiş polis ajanlarından, burjuvaziden, mollalardan ve küçük burjuva fanatiklerden oluşan bir kalabalık Türkiye Komünist Parti yöneticilerinin oraya gelmelerini protesto ettiler. Daha sonra gerçekten kendilerini yok etmek için Suphi ve yoldaşları Trabzon'a götürüldüler, orada bir tekneye bindirilerek denize açıldılar. Bu iş için tanınmış haydut Yahya Kâhya tutuldu.

O sırada Bakû'de MK'de Türkiye'ye açık açık mı, yoksa illegal olarak mı gitmek gerektiği tartışılıyordu. Mehmet Emin ve Süleyman Sami provokatörleri

açık açık gidilmesi konusunda Suphi'yi ikna etmeyi başardılar. Suphi de dâhil olmak üzere bir kısım yoldaşlar Türkiye'ye açık açık gitme konusunda ısrarcı oldular. Bu, şüphesiz kendilerinin Türkiye'deki durum hakkında yanlış bilgilendirilmiş olmalarıyla açıklanabilir. Üstüne üstlük bir de provokatörlerin aldatmasıyla karşı karşıydılar. MK'nin diğer bir kısım üyeleri ve partinin önde gelen kimi üyeleri Türkiye'ye legal olarak gidilmesine kesinlikle karşı çıktılar. Ancak, legal olarak gidilmesi kararı alındı ve bu karar herkesin bildiği trajik sonla bitti.

Aralık 1920'de Suphi ve yoldaşları Bakû'den çıkarlar ve Kars üzerinden Erzurum'a giderler. Bu grupta Suphi'nin Kom-somolcu eşi, Mehmet Emin ve Süleyman Sami provokatörleri de bulunmaktaydı. Plana uygun olarak grup Kars'ta iyi karşılandılar.

Daha sonra işler kötüye gitti. Provokatörler Erzurum yolunda gruptan ayrıldılar. Bu yolculuğun diğer bir üyesi ve Suphi'nin yakın arkadaşı İsmail Hakkı'ya [Topçu İsmail Hakkı] Türk ordusundan tanıdığı eski subaylar tarafından yol arkadaşlarını terk etmesi teklif edildi. Bu grubu ölümün beklediği ima edilerek kendisini kurtarmasını önerdiler. Ancak Hakkı böyle bir şeyi kesinlikle reddetti ve şöyle dedi: *"Yoldaşlarımdan ayrılmayacağım. Eğer onlar öleceklerse, ben de kendileriyle birlikte ölürüm"*.

Komünist grup yoluna devam etti. Burjuvazi onların Erzurum'a gelmesinden önce şehirde Rus ve Yunan komünist ajanlarının Türkiye'de iktidarı ele geçirecekleri, Türkiye'yi Yunanlılara ve Ruslara satacakları, camileri ahıra dönüştürecekleri, kadınların ırzına geçerek onları orta malı yapacakları yolunda dedikodular yaymışlardı.

Suphi ve yoldaşları daha şehre girme fırsatı bulamadan kalabalık çevrelerini sardı ve itip kakmaya başladı. Durum öylesine gergindi ki, her an kalabalık tarafından linç edilme tehdidi altındaydılar. Suphi ve yoldaşlarını koruyormuş gibi yapan polis ve jandarma Trabzon'a gitmeleri gerektiğini, Erzurum'da ölüm tehlikesi altında bulunduklarını ve Trabzon'dan güvenli bir yere gönderileceklerini bildirdi. Suphi ve yoldaşları kendilerini artık kaçınılmaz bir ölümün beklediğini, kurtuluş yollarının kapatıldığını gördüler.

Trabzon'a vardıklarında (28 Ocak 1921) sahile indiler. Kendilerini bir motor bekliyordu, silâhsızmış gibi görünen, ancak hançerler ve ateşli silâhlarla donanmış insanlarca kuşatılmışlardı. Bu, kurbanlarını bekleyen, başlarında Kâhya'nın bulunduğu bir çeteydi.

Silâhsız ve acımasızca dövülmüş olan Suphi ve yoldaşları başka bir tekneye bindirildiler ve her iki tekne de hareket

etti.

Görgü tanıklarının anlattığına göre Suphilerin bindikleri tekne Trabzon'dan ayrıldıklarından bir zaman sonra sahile yanaştı. Suphi ve yoldaşları yiyecek bir şeyler almak için sahile çıktılar. Daha sonra açık denize açıldılar. Ve burada bu çete Suphilerin teknesine çıktı, silâhsız komünistleri yok etmeye başladılar. Hep-sini öldürdüler ve denize attılar. Sadece Suphi'nin eşi kurtulmayı başardı, ancak daha sonra onu da astılar.

Yapılan hata böyle trajik sonuçlara neden oldu.

Suphi'nin başsız kalan komünist partisi kısa bir süre sonra dağıldı. Suphi ve yoldaşlarının öldürülmelerinden şu politik sonuçlar çıkartılabilir:

Birincisi; Türkiye'ye gidiş kararı verilmeden önce ülkedeki gerçek durumu öğrenmek gerekiyordu.

İkincisi; parti yöneticilerinin yeterince denenmemiş insanların öğütlerini dinlemelerine izin verilemez. Burada uyanıklık yoktu.

Suphi ve yoldaşlarının öldürülmeleri Türk komünist hareketi için ne kadar büyük bir kayıp olursa olsun, eğer bu parti Türkiye'deki işçi yığınları arasında derin kökler salmayı başarabilseydi partinin dağılması sonucunu doğurmazdı. Türkiye işçi sınıfı anında yeni yöneticiler çıkartabilir ve parti var olmaya devam edebilirdi.

Suphi'nin kurduğu örgütün çökmesinin temel nedeni, Türkiye'deki belli başlı sanayi merkezlerinden kopuk olmasıydı. Partinin Türkiye'deki işçi sınıfıyla sıkı bağları yoktu ve bu sınıfa dayanmıyordu.

Suphi ve yoldaşlarının öldürülmeleri onların kurdukları komünist partinin dağılmasını hızlandırmış, ancak bu dağılışın temel nedeni olmamıştır.

Tüm hatalarına ve eksikliklerine rağmen Suphi'nin kurduğu komünist partisi, Türkiye'deki komünist hareketin gelişmesine büyük etkilerde bulunmuştur. Bu parti günümüzde yüce komünizm davası için mücadele veren pek çok komünist kahraman yaratmıştır.

Burjuvazi Türkiye'deki komünist hareketin önderlerini öldürebilir, ancak işçi sınıfı var oldukça yaşayacak hareketi yok edemeyecektir.

Daha sonraları Anadolu'daki ilk komünist örgüt olan "İştirakiyun" Türkiye komünist hareketini yönetmeye başladı. "İştirakiyun"un dağılmasından yaklaşık bir buçuk yıl sonra Türkiye'deki komünist örgütleri İstanbul'da bulunan "III. Enternasyonal Grubu" çevresinde toplandılar. Komintern tarafından Türkiye Komünist Partisi olarak kabul edilen yeni örgüt, Suphi'nin başlattığı davayı sürdürmektedir.

Kürt partileri arasında gerilim ve emperyalizm

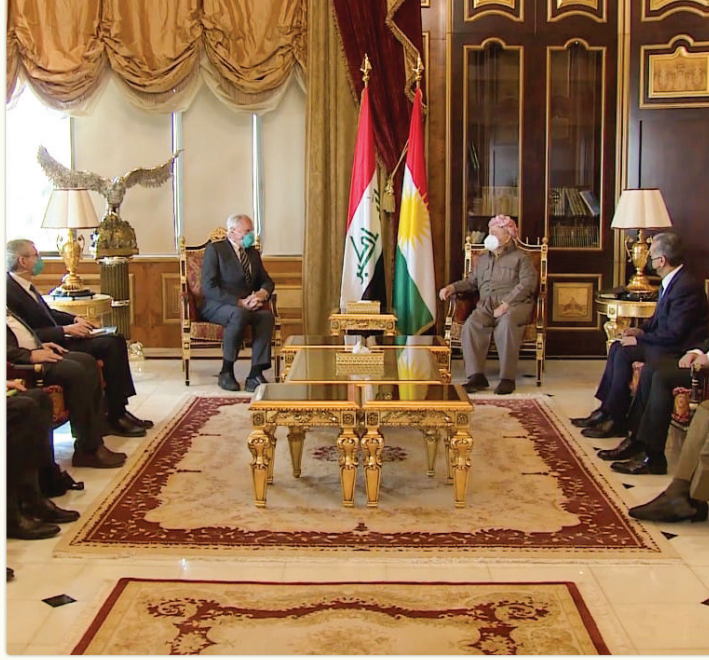
A. Engin Yılmaz

Kürt ulusal davası uğruna mücadele eden tüm Kürt partileri elde ettikleri kazanımların kalıcılaştırılmasını istiyorlar. Kazanımların kalıcılaştırılması ve Kürt ulusal davasının zaferi için de ulusal birliğin zorunlu olduğu konusunda birleşiyor, bunun için girişimlerde bulunuyorlar.

Ancak, "ulusal birliğin" aciliyetinden çokça söz edildiği ve bunun için çabaların yoğunlaştığı bir süreçte, tersi yönde gelişmeler yaşandı. Son birkaç aydır Kürtlerin ana siyasal partileri arasında karşılıklı suçlamalar yapılıyor ve gerilim tırmanıyor. Bu gelişme birlik umuduna darbe olduğu gibi, kardeş kanı dökmek gibi bir endişeye de yol açmış bulunuyor.

Gerilimi tırmandıran gelişmeler Nisan ayında Zine Warte kriziyle başlamıştı. Zine Warte'de yaşananlar, Kürt partilerini karşı karşıya getirdi. Güney Kürdistan Başbakanı Mesud Barzani Mart ayı sonunda Kandil'in batısında yer alan Zine Warte bölgesine peşmerge güçlerini göndermişti. Buna tepki gösteren KYB de bölgeye kendi peşmerge gücünü göndererek karşı konumlanmaya geçmişti. İki partinin bu adımını kendi alanına müdahale olarak gören PKK ise tarafların bölgeden çekilmelerini istemişti. Bu talebi gerçekleşmediği için PKK bölgede kendi karargahını kurdu. Ardından Türk ordusu karargahı vurup üç PKK'liyi öldürdü. Tüm bunlar yaşanan gerilime yeni bir boyut kazandırdı.

PKK yönetimi KDP'yi, Türk devletine istihbarat vermekle, PKK'nin tasfiye edilmesi amacıyla Erdoğan iktidarı ile iş birliği yapmakla ve ulusal suç işlemekle suçluyor. PKK yöneticisi Duran Kalkan, "KDP imha planının parçası haline geliyor. Zine Warte'ye güç yığmak, PKK'yi imha amaçlıdır. Savaş gerektirir... Oluşacak savaşın sorumlusu da imha planının parçası olan KDP olur" açıklamasında bulundu. KDP yönetimi ise PKK'yi, "Kürdistan'ın kazanımlarını tehlikeye atmak"la, "Kürtlerin baş ağrısı olmak"la, "ne istediğini bilmemekle" suçluyor. Barzani, "Biz Irak Kürdistanı'nın bütününde PKK'nin varlığını meşru bulmuyoruz", "PKK, Kürdistan Bölgesi'ne sorun yaratmaktan uzak durmalı" diyor. Bu gelişmelerin ardında "ulusal birlik" tartışmaları yerini yeniden "Brakuji mi?" kaygılarına bırakmış bulunuyor.

ABD ve Rus emperyalizminin Kürtlere dost olacağı beklentisi boş bir hayaldir. Kürt halkının temel ulusal hakları ve yaşadıkları acılar emperyalistlerin zerrece umurunda değildir. Kürt sorunu bu iki emperyalist gücün kendi aralarındaki çıkar çatışmasında sadece bir araçtır. Amaçlarına ulaştıkları her durumda Kürtleri arkadan hançerlemek onların değişmez tutumudur.

Bu gelişmelerden hareketle DTK şu açıklamada bulundu: "Kürtler arası hiçbir gerilim, kim tarafından çıkarılırsa çıkarılsın, ... ne sebeple olursa olsun asla kabul edilemez", "Kürt halkı her konuda birliğe ihtiyaç duyarken ... siyasi parti ve hareketlerden birlikte hareket etmelerini, ... hiçbir bölgesel ve küresel gücün oyununa gelmeyecek şekilde politika yapmalarını istiyoruz." Tüm bölgesel güçleri de planlarını gözden geçirmeye ve Kürt halkının ulusal haklarına saygı duymaya davet eden DTK, "küresel güçler"e şu çağrıda bulundu: "Yıllardır Kürt halkını hesaplarınıza alet ediyorsunuz. Kürt halkının komşu halklarla çatışması ve düşmanlık yapması için bin bir oyunu devreye koyuyorsunuz. Hem Kürt halkı hem de komşu halklar üzerinden tetiklediğiniz oyunlardan bir an önce vazgeçin". Temelsiz umutların ifadesi olan bu çağrıların, bölgesel ve küresel devletler nezdinde zerre kadar anlam ifade etmediğini aslında çağrıcılar da çok iyi biliyorlar.

Kürt partileri arasındaki bu gelişmeler, PKK, KDP ve KYB arasında geçmişte yaşanan ve Kürtlerin kara tarihi olarak anılan "Kürt savaşları"ni hatırlatıyor.

Bunun bir daha tekrarlanmasını istemeyen KDP lideri Mesud Barzani, "Kürtler gibi geçmişin acılarından ve ibret dolu olaylardan ders almayan bir başka halk yok" demiş ve "bir daha Brakuji'ye izin vermeyeceğim" diye yemin etmişti. Son haftalarda Kürtler tekrar karşı karşıya gelirken, herkes bu yemini hatırlatma gereği duyuyor.

Elbette Kürt partileri bazı temel gerçekleri bilmiyor olamaz. Ama sorunun bilip bilmemekle, dolayısıyla niyetlerle alakası yok. Tüm toplumsal-siyasal sorunlar gibi derin tarihsel-toplumsal kökleri bulunan Kürt sorunu da sınıfsal bir sorundur. Dolayısıyla aynı sorun karşısında her sınıfın çıkarına denk düşen farklı programlar, stratejik hedefler, buna denk düşen taktikler ve çözümler vardır. Kürt ulusal sorununu hangi Kürt partisinin nasıl ele aldığı ve nasıl bir çözüm önerdiği, sorun karşısında nasıl bir duruş sergilediği, ulusal birliğe hangi esaslar üzerinde baktığı, onun ideolojik-sınıfsal konumuna bağlıdır. Kısacası, partilerin tutum ve duruşunu onların niyetleri değil, sınıfsal konum ve çıkarları belirler. Kürdistan sınıflardan oluşan bir toplum-

dur ve Kürt partileri de bu sınıfların izdüşümleri olarak sahnedirler.

KÜRT SORUNUNU KULLANAN EMPERYALİZM

Kürt partileri arasında gerilim tırmanırken, ABD ve Rusya da Kürt sorunu temelinde kimi yeni adımlar atıyor.

Ortadoğu, emperyalistler arası nüfuz mücadelelerinin ve savaşların esas alanı olmayı sürdürüyor. Bugün bölgede karşı karşıya bulunan ABD ve Rusya, hegemonya mücadelesinde etki alanlarını genişletmeye çalışmakta, emperyalist çıkar ve amaçlar peşinde koşmaktadır. Her iki emperyalist gücün de Kürt hareketleriyle olan ilişkilerini bu çıkarlar belirlemektedir. İşbirlikçiliği üzerine çok konuşulan ve on yıllardır ABD'ye hizmette kusur etmeyen Barzani bile, "Kürtler, tarihin akışı içinde Ortadoğu üzerinde büyük güçler arasındaki çatışmaların hep tutsağı oldular. Emperyalist güçler, Kürt meselesini kendi aralarındaki çıkar çatışmasında birbirlerine karşı koz olarak kullandılar, onların acıları pahasına kendi aralarında antlaşmalar yaparak topraklarını paylaştılar" derken, temel

önemde bir gerçeğin altını çizmiş oluyor.

ABD emperyalizmi, Rojava ve Irak Kürtleri üzerinde kendine ayrıca alan açmış bulunuyor. Her iki bölgedeki Kürt partilerini çıkarları doğrultusunda kullanmak istiyor. Rojava'daki Kürt partileri ENKS (Suriye Kürt Ulusal Konseyi) ile PYD'nin başını çektiği partilerin oluşturduğu PYNK arasındaki birlik görüşmelerine öncülük etti. Yanı sıra SDG Genel Komutanı Mazlum Abdi ile ABD'li Delta Crescent Energy adlı Amerikan petrol şirketi arasında anlaşma imzaladı. Ardından Fırat'ın doğusunda "Cizire Bölgesi" ilan etme hazırlığına girişti. ABD bütün bunlarla, Suriye ve Irak Kürtlerini kendi çizgisinde aynı safta birleştirmeyi, onların birlik özelemlerini istismar ederek Kürtlerin egemen olduğu bölgeyi Suriye'den koparmayı, böylece Suriye'yi bölmeyi hedefliyor. Irak ve Suriye'yi bölmek, on yılların ABD-siyonist planıdır.

ABD'nin bu girişimlerini Rusya, Suriye Demokratik Güçlerini (SDG) Moskova'ya davet ederek yanıtladı. Rusya, Suriye Demokratik Meclisi (SDM) Eşbaşkanı İlham Ehmed ve Halkın İradesi Partisi Başkanı Kadri Cemil arasında Kürtlere özerklik tanınmayı sağlayacak bir çözüm konusunda anlaşma imzalanmasına öncülük etti. Rusya Suriye rejimini Kürtlere özerklik tanımaya ikna etmeye çalışmaktadır. Böylece Amerikan planlarını bozmayı ve Suriye'nin toprak bütünlüğünü korumayı hedeflemektedir. Bu politikasıyla Rusya elbette Kürtlerin temel ulusal hakları değil, kendi emperyalist çıkarları uğruna hareket etmektedir. Rusya'nın çıkarları Suriye Kürtleri ile rejimi uzlaştırmayı gerektirmektedir. Rusya'nın Kürtlere ilgisi temelde buradan gelmektedir ve Kürtler için de en uygun çıkış yolunun bu olduğu görülmektedir.

Rusya'nın Rojava heyetiyle görüşülen beş maddeden oluşan anlaşma, Suriye'nin toprak birliğini sağlama temelinde yerel yönetim modelini savunuyor. Uluslararası sözleşmelerde Kürtlerin haklarının tanınmasını içeriyor ve üzerinde uzlaşılacak bir çözüm üzerinden SDG'nin Suriye ordusuna katılımını öngörüyor, vb. Ancak anlaşmanın uygulanmasını zorlaştıran kimi faktörler bulunuyor. Rusya'nın Suriye rejimini Kürtlerin özerkliğine ikna edip edememesi bunlardan biridir. Kobanê'de IŞİD'e karşı sergilenen görkemli direniş sonrasında ABD emperyalizmiyle taktik olan ilişkilerin zamanla köklü bir politika değişikliğine dönüştüğünden hareketle, Suriye Kürt hareketinin ABD'den kopmasının mümkün olup olmayacağı ve olması durumunda bunun yaratacağı sorunlardır. Türk devletinin tutumu ise bir diğer faktördür.

Bütün umudunu emperyalizme bağlayan ve işi işbirlikçiliğe vardırان Barzani

ve Talabaniler bir yana bırakılırsa, yazık ki Suriye'deki Kürt hareketi ve öteki Kürt partileri de umutlarını emperyalist güçler arasındaki nüfuz mücadelelerine ve bu mücadelenin bölgenin statükosunda yaratabileceği gelişmelere bağlamış görünüyorlar. Bu çerçevede daha çok ABD ile ilişki geliştirmekle birlikte Rusya ile ABD emperyalizmi arasında gidip geliyorlar. Onların kendi çıkarları için Kürtlerle kurdukları ilişkiden yararlanmak, ikisini bir arada idare etmek istiyorlar. Mevcut kazanımlarını daha da büyüterek kalıcılaştırmak için başka seçenekleri olmadığını düşünüyorlar. Bu yolla da yazık ki kendilerini bir açmazın içine sokmuş bulunuyorlar. Bölgedeki devrimci örgüt ve partilerin belirgin zayıflığı, Kürt sorunu karşısında devrimci görev ve sorumluluklarını yerine getirememeleri, bu açmazı derinleştiriyor.

ABD ve Rus emperyalizminin Kürtlere dost olacağı beklentisi boş bir hayaldir. Kürt halkının temel ulusal hakları ve yaşadıkları acılar emperyalistlerin zerrece umurunda değildir. ABD ve İsrail kendi kirli çıkarları peşindedir. Son örneği BAE ve Bahreyn olmak üzere hangi ülkeyi İsrail'le işbirliğine zorlayacağı, hangi stratejik mevzileri ve zenginlik kaynaklarını nasıl denetim altına alacağı ve İsrail'in güvenliğini nasıl koruyup güçlendireceğinin derdindedir. Rusya da bölgede kendi emperyalist çıkarları peşindedir. Dolayısıyla Kürt sorunu bu iki emperyalist gücün kendi

aralarındaki çıkar çatışmasında sadece bir araçtır. Amaçlarına ulaştıkları her durumda Kürtleri arkadan hançerlemek onların değişmez tutumudur. Dolayısıyla Ortadoğu'da büyük emperyalist devletler arasındaki çıkar kavgasının bedelini her zaman Kürtler ödemektedir. Şimdi de olan budur.

Kendi kirli çıkarları için Rojava'da Kürt hareketine dost ve müttefik pozlarına bürünen ABD, öte taraftan PKK'yi tasfiye etmek için Türk devletiyle işbirliği

yapıyor. ABD Dışişleri Bakanlığı Ortadoğu sorumlusu Joey Hood, "Irak Kürt Bölgesel Yönetimi, Irak merkezi hükümeti ve Türkiye, ABD'nin ve diğer koalisyon ülkelerinin danışmanlığı ve desteğiyle birlikte çalışma yürütebilir. Sincar gibi yerler, PKK da dahil düzensiz silahlı gruplardan temizlenebilir" derken, Irak'tan sorumlu dışişleri bakan yar-

dımcısı David Copley, "Türkiye ve Irak'ın, PKK'nin Kuzey Irak'taki varlığıyla ilgili sorunları çözmek için yakın bir işbirliği içinde çalışmasını istiyoruz" açıklamasını yapmaktadır.

KÜRT SORUNU DEVRİMCİ ÇÖZÜMÜNÜ DAYATİYOR

Bütün gelişmeler, Kürt sorununun köklü ve kalıcı çözümünün devrimden geçtiğine işaret etmektedir. Bu, bölge halkları, emekçileri ve işçi sınıfıyla kader birliği içinde, içte sömürgecilığe ve kapitalist sisteme, dışarda ise emperyalist

egemenliğe karşı mücadele demektir.

Sorunun elbette devrim dışında sınırlı çözümleri kategorik olarak reddedilemez. Kürt halkının kimi ulusal demokratik taleplerinin kazanılmasıyla sonuçlanacağı bu tür çözümler mümkündür ve des- teklenmelidir.

Ancak bunun köklü ve kalıcı bir çözüm olamayacağı da somut deneyimler üzerinden bilinmektedir. Sorunun siyasal çözümle, sömürgeci devletlerle uzlaşmalar yoluyla, reformlarla, emperyalizmle işbirliği geliştirerek daha hızlı çözüleceği iddiası temelsizdir. On yılları bulan Güney Kürdistan örneği orta yerde durmaktadır. Emperyalistlerin denetiminde "barış" görüşmeleriyle sorunun çözüme kavuştuğuna ilişkin barış güvercinleri uçurulan Filistin sorunu bir diğer örnektir. Uçurulan her barış güvercininin ardında Filistin halkının kanı daha fazla akıtılmış, acıları daha da katmerlenmiştir. Dolayısıyla sorunun devrimci çözümünde ısrar etmenin, iddia edildiği gibi, çözümünü belirsiz bir geleceğe ertelemekle alakası yoktur.

"Ezilen uluslar temel haklarına barışçıl yollarla kavuşamıyorlar. Ulusal sorunların özgürlüğe ve eşitliğe dayalı gerçek demokratik çözümü her zaman ancak devrimlerle olanaklı olabilmektedir. Ezilen uluslar ulusal kölelikten ya devrimlerle kurtuluyorlar, ya da büyük emperyalist savaşların ardından oluşan yeni güç dengeleri onlara burjuva ulusal bir devlet olmak olanağı sağlıyor. İlk duruma örnek, Rusya'da Ekim Devrimi ya da daha sonrakı bir evrede Yugoslavya Devrimi'dir. İkinci duruma örnek, birinci emperyalist dünya savaşı sonrasında imparatorlukların çökmesiyle, Orta Avrupa'da, Balkanlar'da ve Ortadoğu'da bir dizi yeni ulusal devletin ortaya çıkışıdır." (H. Fırat, *Ortadoğu, Türkiye ve Kürt sorunu-III*)

ABD'nin "anarşist" şehirleri

ABD'de Adalet Bakanlığı tarafından New York, Portland ve Seattle şehirleri "anarşist yargı" bölgeleri ilan edildi. Bu üç şehir ülkede siyahilere karşı polis şiddeti ile hükümetin göçmenlik uygulamalarının sıklıkla protesto edildiği yerler olarak biliniyor. ABD Başkanı Donald Trump 2 Eylül'de, isyan, yağma ve özel mülke zarar verilmesi gibi durumlarda, şehirlerini koruyamayan yerel yetkililerin bundan sorumlu tutulmasını öngören bir kararname çıkarmıştı. Buna göre, bakanlığın bu şehirlere verilen bazı kaynakları kesmesinin değerlendirebileceği belirtilmişti. Kararnamede adı geçen New York, Portland ve Seattle'nın dışında başkent Washington da vardı. Söz konusu talimatta, Yönetim ve Bütçe Dairesi Müdür-lüğü'ne, listedeki bu şehirler için yardım fonlarını kısıtlama konusunda federal kurumlara rehberlik etmesi için 30 gün süre verilmişti.

Adalet Bakanlığı'ndan yapılan açıklamada, ilgili üç şehirdeki gösterilerde şiddete ve mülke zarara izin verilmeye devam edildiği, suç kapsamındaki faaliyetlere karşı makul önlem alınmasının reddedildiği iddia edildi. Yerel liderlerin güvenlik güçlerinin işlerini yapmasını engellediği de öne sürülerek, Adalet Bakanı William Barr'ın, "Vatandaşın güvenliği söz konusuysa orada vergilerin boşa harcanmasına izin veremeyiz. Belirtilen bu şehirlerin gidişatını değiştirip yönetimlerin temel işlevini yerine getirmesini ve

halkı koruma konusunda ciddileşmesini umuyorum" ifadelerine yer verildi.

Bu kararlara ilişkin ortak açıklama yapan New York, Portland ve Seattle belediye başkanları ise, Adalet Bakanlığı'nın tehdidinin siyasi amaçlı ve anayasaya aykırı olduğunu vurguladılar. Pandemiyle ve "büyük buhran"dan bu yana görülen en kötü ekonomik krizle mücadele ettiklerini belirten belediye başkanları, Beyaz Saray'ı partizanlık yapmak ve sorumluluktan kaçmakla suçladılar. Gelişmeleri "Trump'ın siyasi bir seçim oyunu" olarak nitelediler.

"Anarşist yargı" bölgeleri ilan edilen bu üç kentte Mayıs ayında, siyahi Amerikalı George Floyd'un boğularak öldürülmesinin ardından polis şiddeti ve ırkçılık karşıtı gösteriler düzenlenmiş, bu gösteriler kısa sürede ABD'nin her tarafına yayılmıştı. Polis terörüne karşı düzenlenen kitlesel militan gösteriler bastırılmamıştı. Gösterilerin yanı sıra birçok semtte kurtarılmış bölgeler ilan edilmiş ve devletin kolluk güçlerinin girişine izin verilmemişti.

Militan eylemlerden rahatsız olan Trump yönetimi Portland, Kansas ve Seattle kentlerine federal güvenlik güçlerini yollamış, gösterilerin sona ermesi durumunda ordunun müdahale edeceği tehdidini savurmuştu. Şehir yönetimleri, Trump'ın bu adımlarına karşı çıkarak bunun gösterileri tetikleyeceği kaygısı ile tepki göstermişlerdi. Bunun

üzerine Trump, tam bir keşmekeş olan Portland'da belediye başkanı duruma çeki düzen vermezse müdahale edeceğini yönlü tehditler savurmuştu.

Portland'da Trump'ın destekçisi faşist çeteler ile protestocular arasındaki çatışmalarda bir kişinin hayatını kaybetmesinin ardından eyalet polisinden oluşan özel kuvvetler kente gönderildiler. Özel kuvvetlerin kitle gösterilerine barbarca saldırılarının yanı sıra bizzat Trump tarafından finanse edilen, kendilerine "sağcı halk milisleri" adını veren faşist çeteler devreye sokularak terör estirildi. Son olarak bu faşist çeteler 600 civarında araç konvoyu ile kente girerek, eylemcilerin üzerine makinalı tüfeklerle ateş açtılar.

KRİZ VE BURJUVA DEMOKRASİSİNİN SINIRLARI

Pandemiyle daha da derinleşen kapitalizmin krizi ABD emperyalizminin soluğunu kesiyor. ABD'de bütçe açığı tüm zamanların rekorunu kırmış bulunuyor. Kongre Bütçe Ofisi'nin tahminlerine göre, 30 Eylül'de son bulacak mali yılda

bütçe açığının 3,3 trilyon dolara çıkması bekleniyor. ABD bütçesi geçen yılı 984 milyar dolarlık açıkla kapatmıştı. Kongre Bütçe Ofisi'nin bir diğer tahmini ise, iç borcun bu yıl GSYİH'nın yüzde 98'ine tekabül edeceği, gelecek yıl ise GSYİH'yi geçeceği yönünde. Tüm bunların bir sonucu olarak milyonlarca insanın işsiz kalmakta ve buna karşı emekçilerin öfkesi büyümektedir.

Dışarıda emperyalist saldırganlık, içerde yükselen kitle hareketlerine karşı uygulanan devlet terörü, "demokrasi ve insan haklarının beşiği" olarak anılan ABD'deki burjuva demokrasisinin gerçek yüzünü ortaya sermektedir. Beyaz Saray tarafından yayımlanan beş sayfalık uyarı belgesine göre, Trump yönetimi, yerel yetkililerin sorunlu bölgelerden polis güçlerini çekmesi, polis teşkilatının kaynaklarını kesmesi veya gerekli hallerde federal hükümetten güvenlik gücü desteği almayı reddetmesi durumunda, listeye yeni şehirlerin de eklenebileceğini ilan etti. Görünen o ki, önümüzdeki günlerde ABD'nin "anarşist şehirler" listesi uzamaya devam edecek.

Breonna Taylor için eylemler

ABD'de 13 Mart'ta evinde polis kurşunlarının hedefi olan 26 yaşındaki siyah Breonna Taylor'un davasından çıkan sonuç protesto edildi. 26 yaşındaki acil tıp teknisyeni siyahi Breonna Taylor, 13 Mart'ta polisin evine yaptığı baskında yatak odasında vurularak hayatını kaybetmişti. Gerçekleşen davada bölge başsavcısının Taylor'u katleden polisler için cezaya yer görmemesi öfke ile karşılandı. Karar sonrasında gerçekleşen eylemlerde Louisville'de 2 polis vurulduğu iddia ediliyor. Ülkenin pek çok yerinde eylemler Taylor için gerçekleştirildi.

Taylor'ı katleden polislerden sadece birinin suçlandığı davada suçlanma nedeni "cinayet" olmadı. Davada iddianame komşu apartmanlardaki insanların tehlikeye atılmasına ilişkin oldu.

Breonna Taylor'ın ailesini temsil eden sivil haklar avukatı Ben Crump, büyük jüri duyurusunu "çirkin ve saldırgan" olarak nitelendirdi.

Crump, dün sosyal medya hesabından yaptığı açıklamada suçlamalardan hiçbirinin doğrudan Taylor'un ölümüne sebep olan ölümcül atışla ilgili olmadığını belirtti. "Brett Hankison'un davranışı komşu apartmanlarda yaşayanlar için kötü niyetli bir tehlike oluşturuyorsa, Breonna Taylor'un dairesinde de bir tehlike oluşturmaliydi. Aslında, kötü niyetli bir cinayet olarak hükmedilmeliydi" dedi.

DÖRT BİR YANDA PROTESTO GÖSTERİLERİ YAPILDI

George Floyd'un polis tarafından katledilmesinin ardından başlayan gösterilerde Taylor için de adalet talebi yükseltiliyordu. 23 Eylül'de görülen davanın ardından çıkan karar öfke ile karşılandı. Kararın ardından gerçekleşen eylemleri durdurmak için üç gün boyunca 21.00-06.30 arasında sokağa çıkma yasağı ilan edildi. Sokağa çıkma yasağına rağmen sokakları dolduran eylemciler kararı protesto ederken "Taylor için adalet" talebini yükselttiler.

Protestolar sadece Louisville ile sı-

nırlı kalmadı. Amerikan basının verdiği bilgilere göre bir düzine şehirde insanlar sokaklara çıkarak kararı protesto etti.

Seattle'da gerçekleşen eylemlerden biri şehir merkezindeki Westlake Park'ta başlayıp adliyenin önünde Taylor için bir nöbetle sona erdi. Bunun dışında, Capitol Hill'deki Cal Anderson Park'ta iki ayrı miting düzenledi.

Denver'daki protestolarda kitlenin üzerine araba sürüldü. Yaralanan olmazken, bir kişinin gözaltına alındığı bilgisi yansıdı.

Atlanta'daki yüzlerce insanın katıldığı eylemde polis saldırdı ve kitlenin üzerine kimyasal gaz sıkıldığı kaydedildi.

"Black Lives Matter" eylemlerinin merkezi konumundaki Portland'da ise çok sayıda kişi eyleme katıldı.

Yabancı Meclisi seçimleri ve Essen deneyimi

Almanya'da altı yılda bir yapılan ve son iki dönemdir yerel seçimlerle birleştirilen Yabancılar Meclisi seçimleri 13 Eylül'de gerçekleştirildi. Bütün burjuva partilerin listeleriyle katıldığı seçimler pandemi koşullarına rağmen hareketli geçti. Türkiyeli devrimci hareketler adına kimsenin aday olmadığı seçimlere sınıf devrimcileri bağımsız bir adayla katıldılar. Başta Kürt ulusal hareketi olmak üzere kimi ilerici çevreler ise Sol Parti listesinde yer aldılar. Polonyalı göçmenleri temsilen iki farklı liste, Arap göçmenleri temsilen iki bağımsız liste ve Afrika kökenlileri temsilen de iki farklı liste ile çok sayıda bağımsız aday seçimlere katıldı. Ayrıca Türk-İslamcı çevreler de seçime katılan bir başka gruptu.

Bu çalışma bizim için ilk deneyimdi. Buna rağmen başarılı bir çalışma yürüttüğümüzü söyleyebiliriz. Adayımızın belirlenmesiyle birlikte el ilanı ve dövizlerimizi hazırlayarak çalışmalara başladık. Özellikle göçmen emekçilerin oturdukları semtlerde pandemi koşullarının müsaade ettiği ölçüde faaliyet yürüttük. Gücümüz ortaya çıkan sonuçların çok üzerindeydi. Seçmen kayıtlarının yenilenmemiş olması ve bizim nedenini henüz bilemediğimiz başka sorunlardan ötürü desteğini alabileceğimiz yüzlerce insan oy kullanamadı. Buna rağmen 170 oyla bağımsız adaylar içinde en fazla oyu aldık.

Yabancılar Meclisi Seçimleri ile göçmen emekçilere dönük genel bir propaganda faaliyeti imkanını yakaladık ve bunu asgari ölçülerde de olsa başarıyla yürüttük. Taraftar çeperimizdeki bir dizi insanımızın bağımsız bir inisiyatif kullanarak seferber olması ise, faaliyetin en

önemli kazanımı oldu. Bu insanlarımız yer yer bizleri süreci iyi örgütleyemediğimiz çerçevesinde eleştirdiler. Özellikle son bir hafta içerisinde bugüne dek faaliyete katma olanağı bulamadığımız birçok insan özveriyle çalışma yürüttü. Yer yer bölge çalışanlarımızın ortaya koyduğu emeği aşan pratikler sergilediler.

Genel kitle çalışmamızın yeni bir alanı olarak göçmen emekçileri devrimci talepler etrafında harekete geçirmenin bu olanağı yazık ki yıllardır gerici çevrelere terk edilmiştir. İki dönem öncesine kadar sadece göçmen emekçilerin oluşturdukları listelerle seçimlere gidilirken, yapılan yasal düzenlemelerle mevcut partilerin de bu seçimlere liste oluşturarak katılabilecekleri kararlaştırıldı. Toplumun "en alttakileri" olarak da tanımlayabileceğimiz göçmen emekçiler her dönem düzen partilerinin olumsuz propagandalarının hedefi olmuştur. Bu seçim sürecinde de onların istemlerine dokunabilecek tek bir olumlu talep ileri sürmediler.

Gerici burjuva partiler ve yıllardır bu alana çöreklenmiş gerici dernekler göçmen emekçilere karşı riyakar politikalar izlemekte, bu kitleyi pervasızca gerici gündemlerine alet etmektedirler. Özellikle de Türk konsoloslukları tarafından yönlendirilen çevreler ve dernekler bu işin başını çekiyor. Seçimlere katılımın giderek azalmasının temel bir nedeni de, Yabancılar Meclisi'nin bizzat bu çevreler tarafından bir gericilik ve çıkar yuvası haline getirilmiş olmasıdır.

Emekçilerin yaşamlarına dönük tek bir olumlu cümle kuramayan ve bütün işi şovenizm propagandası yapmak olan bu çevrelere karşı devrimci bir programla çıkıldığında, göçmen emekçilerin deste-

ğini esirgemediğini gördük. Bu süreçte edindiğimiz en önemli pratik deneyim bu oldu. Çok sınırlı olanaklarla da olsa ulaşabildiğimiz emekçi göçmenlerin desteğini almak ve "gelecekte bu süreci beraber örgütleyelim" gibi istemlerle karşılaşmak, bu sürecin bir diğer önemli kazanımı oldu.

Seçimleri devrimci propagandanın bir imkanı olarak ele aldık ve gücümüzün düşündüğümüzün çok ötesinde olduğunu gördük. Bu deneyimin ardından rahatlıkla söyleyebiliriz ki, politik atmosferin yoğun olduğu dönemlerde emekçiler devrimci alternatiflere karşı içgüdüsel bir yakınlık duyuyor.

Emekçilerin yaşamına dokunan talepler devrimci bir tarzda ortaya konulduğu ve bu konuda samimi bir çaba gösterildiğinde, kitlelerin buna karşılık verdiği görülüyor. Kuşkusuz yıllardır bulduğumuz bölgede faaliyet yürüten samimi bir devrimciler topluluğu olmamız sayesinde bu çalışma bir karşılık bulabildi. Yürüttüğümüz faaliyetin ortaya çıkardığı bir başka önemli gelişme ise, bizimle ortak çalışma yürütmek isteyen farklı uluslardan emekçilerin bulunduğunu somut olarak görebilmiş olmaktır.

Yurtdışındaki çalışmamızda özel bir yer tutmayan bu alana daha fazla yüklenmek ve kitle çalışmamızın bir parçası olarak ele almak gerekiyor. Göçmen emekçileri hem gerici burjuva partilerin hem de milliyetçi önyargıları pompalayan kurumların bunalıcı propagandasının etkisinden koparmak için özenli bir çalışma yürütmek kendisini dayatmış bulunuyor. Bu alana dönük faaliyet daha fazla ertelenmemelidir.

BİR-KAR/ESSEN

Frankfurt'ta miting ve yürüyüş

KPD Wiederaufbau'nun 4 ayrı yerde gerçekleştireceği işçi yürüyüşlerinden biri bugün Frankfurt am Main'de düzenlendi. Eylem, LSG işçilerinin taleplerini Ver.di sendikasına iletmek için sendika binasının önünde mitingle başladı. Lufthansa çalışanları sendikaları Ver.di'ye taleplerini iletiler ve görüşme talebinde bulundular.

Bir öncü işçi "Kötü bir sözleşmeye imza atmanıza müsaade etmeyeceğiz, LSG nin satışına yol verdiniz bu kez de maaşlarımızın yüzde 30'unu pazarlık konusu ediyorsunuz" diyerek tepkisini dile getirdi. Bir başka işçi "Bizi dinlemez de istemediğimiz bir sözleşmeye imza atarsanız, bu sendikamızın önünü eylem yerine çevireceği" dedi. KPD Wiederaufbau'dan bir temsilci de sendika bürokrasisinin kapitalist sisteme hizmet ettiğini, işçilerin fonuyla büyüyen sendikaların işçi sınıfını temsil etmediklerini dile getirdi. Sendika bürokratlarının işgal ettikleri koltukları işçilere bırakmaları gerektiği belirtildi.

Çav Bella ve 1 Mayıs Marşı (Türkçe) gibi devrimci marşların hep bir ağızdan coşkuyla söylendiği eylemde, LSG işçileri taleplerini Ver.di sekreterine ilettikten sonra yürüyüşe geçildi.

Römer'e kadar marşlar, müzik ve sloganlar eşliğinde yapılan yürüyüşün ardından, burada da çevrede toplanan kitleye işçilerin yaşadığı sorunlar ve talepleri anlatıldı. Tekrar sigorta şirketi AOK'nın önüne yüründü. Burada BİR-KAR adına söz alındı. Yapılan kısa konuşmada, "Pandemiye fırsata çeviren bu düzen her gün büyük işletmelerde büyük kıyımlar gerçekleştiriyor" denilerek Opel'de, Continental'da, Karstadt'ta, Mercedes'te yaşanan işçi kıyımı hatırlatıldı. Konuşmada "İşsizler ordusu büyüyor ve siz buradakiler yalnız değilsiniz. Bu başlangıç olsun, mücadele gelecek günlerde keskinleşerek devam edecektir. Örgütlülüğümüzü daha fazla güçlendirmemiz gerekiyor" vurgusu yapıldı.

Eylem "Yaşasın enternasyonal dayanışma!" sloganıyla son buldu.

KIZIL BAYRAK / FRANKFURT

Sudan'da laiklik ilkesinde anlaşıldı...

Sudanlı kadınlar mücadelevde ön saflarda!

Tarih boyunca tüm demokratik hak ve özgürlükler işçi ve emekçi kitlelerin zorlu mücadeleleriyle kazanılmıştır. Buna rağmen kadınların eşitlik ve özgürlük alanındaki kazanımları kimileri tarafından "burjuva demokrasisi"nin lütfu gibi gösterilebiliyor. Oysa emekçi kadınlar da tüm haklarını gerici-burjuva rejimlere karşı mücadelelerle elde etmişlerdir.

Kadın-erkek işçilerin omuz omuza mücadeleleriyle kadınlar belli kazanımlar elde etmiş olsalar da kapitalizm kadın sorununu döne döne üretiyor. Bugün Türkiye dahil pek çok ülkede gerici iktidarlar cinsiyetçi politikalar izleyerek kadınların kazanımlarına saldırıyor. Bundan dolayıdır ki emekçi kadınlar dünya ölçüsünde mücadeleye yöneliyor, gerici rejimlere karşı biriken öfkelerini dışa vuruyorlar.

İzlanda'da 2017 sonunda eşit işe eşit ücret için, Polonya'da kürtaj yasaklarına ve Latin Amerika ülkelerinde kadın cinayetlerine karşı grevler, Amerika'da Trump'ın gerici söylemlerine karşı eylemler ve Türkiye'de alanları dolduran kadınların eylemleri son yılların iz bırakan eylemleri oldular. Türkiye'de çocukların tecavüzcüleri ile evlendirilmesini öngören tasarımı geri çektiren, AKP-MHP rejiminin İstanbul Sözleşmesi'ne attığı imzayı geri çekmesini şimdilik durduran da kadınların mücadelesi oldu.

Geçtiğimiz günlerde, çocukların kimliklerinde sadece babalarının adlarının yazılı olduğu Afganistan'da, artık annelerin adlarının da yazılacak olması bile Afgan kadınlar için önemli bir ilerleme adımı sayılabilir.

Kimi ülkede kadınların kazanılmış hakları gerici-dinci iktidarlar tarafından gasp edilmeye çalışılırken, Sudan'da olduğu gibi dinci-gericiliği parçalayarak haklar elde ettikleri örnekler de yaşanıyor. Yıllardır süren Sudanlı kadınların mücadelesi bu açıdan önemli bir deneyim.

SUDAN'DA KADIN HAKLARI

1989 yılında darbe ile iktidara el koyan Müslüman Kardeşlerin Sudan'daki temsilcisi el Beşir'in diktatörlüğü altında kadınların hakları bulunmuyordu.

Çeşitli araştırmalar Sudan'ın kadın hakları açısından Arap dünyasının en kötü ülkelerinden biri olduğunu gösteriyor. 22 ülkenin olduğu listede 17. sırada yer alan Sudan'da 10 yaşındaki kız ço-

cuklarının evlenmesi yasal. Anne ölüm oranları oldukça yüksek. Araştırmalara göre 12.1 milyon kadın ve kız çocuğu kadın sünnetine maruz kaldı. Şeriat yasalarında kadınların giyim tarzı nedeniyle kırbaçlanması yer alıyordu. Tecavüze uğrayan kadınlar "zina" suçundan yargılanabildiği için tecavüz vakalarının çoğu rapor edilmiyordu. 19 Arap ülkesinin imza attığı BM Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılması Sözleşmesi'ne imza atmayan Sudan'da kız çocukları eğitimden yoksun bırakıldılar. Sudanlı kadınlar için şiddet, aşağılanma, tecavüz ve ölüm yıllardır gündelik hayatın "olağan" vakalar haline geldi.

SUDAN'IN KANLI TARİHİ

Sudan, 2011 yılında emperyalistlerin girişimleri ile Güney Sudan-Sudan olarak bölünmeden önce Afrika'nın en büyük ülkesi idi. Nil Nehri'nin geçtiği, doğal kaynak bakımından zengin olan bu ülke aynı zamanda petrol ihraç ediyor. Bu zenginlikler Sudan'ı tarihi boyunca emperyalist müdahalelerin ve kirli hesapların konusu yaptı. Sudan'ın katliamlar, iç savaşlar ve darbelerle dolu tarihinde işçi ve emekçiler, kadınlar, etnik-dinsel azınlıklar sefalet, baskıya ve katliamlara maruz bırakıldı. Baskı ve zor isyanları da büyüttü. Sudan toprakları katliamlara olduğu kadar isyanlara da tanıklık etti.

İngiliz emperyalizminden 1956 yılında bağımsızlığını kazanan Sudan'da bugüne kadar pek çok darbe gerçekleşti. 1983 yılında ilan edilen şeriat bir sonraki darbe ile rafa kaldırıldı. 1989'da ise şeriatçıların desteklediği Ömer el-Beşir'i

iktidara getiren yeni bir darbe ile şeriat yasaları tekrar yürürlüğe konuldu. Böylece el Beşir'in 30 yıllık kanlı diktatörlüğü başladı. Bu süreçte 4 milyar dolar servet biriktiren Beşir, Darfur katliamı dahil pek çok katliama imza attı. Darfur katliamı sebebiyle BM tarafından hakkında savaş suçlusu olarak tutuklama kararı bulunan Beşir, son yıllarda emperyalistlerin gözüne girebilmek için Güney Sudan'ın bağımsız bir devlet olmasını onaylamış ve yükselen kitle hareketi karşısında tavizler vermek zorunda kalmıştı. Ancak dinci faşist iktidar tüm çabalarına rağmen kitlelerin yükselen militan hareketi karşısında tutunamadı.

Sudan'da kitle hareketinin ipini çektiği Beşir'in yerine geçmek için askerler yönetime el koydular ancak karşılarında yine kitleleri buldular. Askeri şeflerini feda etmek zorunda kalan darbeciler kitleleri oyalama yolunu tuttular. Sivil bir geçiş hükümeti, kadın hakları başta olmak üzere bir dizi hak ve uygulamanın hemen yürürlüğe girmesi ve laikliğin ilan edilmesini isteyen kitleler alanları boş bırakmadılar. Kitlelerin baskısı sonucu bazı haklar yürürlüğe konulsa da, gözdağı vermek için protestolar şiddetle bastırılmaya çalışıldı. 2019 Haziran'ında gerçekleşen katliamda 100'den fazla protestocu hayatını kaybetti, toplu tecavüzlerin yaşandı.

MÜCADELEDE ÖNE ÇIKAN KADINLARA SALDIRI

Sudanlı kadınların maruz kaldıkları işkenceler kadın militanlar söz konusu

olduğunda daha da boyutlanıyor. Diktatörlüğe karşı mücadelevde öne çıkan kadınlar tecavüz ve tecavüz tehditleri ile yıldırılmaya çalışılıyor. 2016 yılında yayınlanan ve Beşir dönemine ışık tutan bir raporda, rejimin militan kadınları susturmak için tecavüzü yaygın olarak kullandığı tanık anlatımlarıyla yer alıyor. İnsan Hakları İzleme Örgütü de, "güvenlik görevlileri"nin çok sayıda tecavüz olayını ve tehdidini belgelemiş bulunuyor.

Tüm baskılara rağmen Sudanlı kadınlar mücadelevde ön saflarda yer aldılar. Sudanlı kadınlar için laiklik ile birlikte özgürlük ve eşitlik mücadelesi, ülkenin bağımsızlığının elde edildiği günden bu yana devam ediyor. Sudanlı kadınlar mücadelevde sahnesinden hiç inmediler. Beşir'e karşı gelişen mücadelevde yer alan kadınlar, onun ardından darbenin de karşısında yer aldılar ve taleplerini ısrarla yükselttiler. Üst düzey bir askeri yetkilinin "Kızları kırım (yıldırın), çünkü kızları kırsanız erkekleri kırsınız" sözleri, mücadele saflarındaki kadınların gücünü ve etkisini ortaya koyuyor.

Beşir'in ardından ülkeye huzur ve barış getireceğini vaat eden darbecilerin kitlelere uyguladığı baskı ve zor eskinin devamı niteliğindedir. Zira askeri güçler içerisinde Beşir ile birlikte Darfur katliamına imza atan ve tecavüz dahil insanlığa karşı suçları kovuşturma için Uluslararası Ceza Mahkemesine sevk edilenler de yer alıyor.

SUDAN'DA KAZANIMLAR

Askeri yönetim, protestolar ve genel grevler karşısında geçtiğimiz yılın Ağus-

tos ayında “geçici sivil yönetim” düzenlemelerini içeren bir “anayasal bildiri”yi imzalamak zorunda kaldı.

Kurulan geçici hükümet içerisinde asker temsilcileri ile mücadeleyi yöneten gruplar yer alırken, kitleler taleplerinin arkasında olduklarını her fırsatta ortaya koydular. 1 Temmuz’da gerçekleşen halk hareketinin yıldönümünde kitleler taleplerini yükselttikleri mitingler düzenlediler.

Yükselen mücadele karşısında geçici hükümet bir dizi kazanımı onaylamak durumunda kaldı. Kadın sünneti yasaklandı ve yapanlara yaptırım uygulanmasına karar verildi.

Kadınların dans ettiği ya da pantolon giydiği için kırbaçlanmasını sağlayan yasalar kaldırıldı. Geçtiğimiz Temmuz ayında ise kadınların yanlarında aileden bir erkek olmaksızın seyahat edebilmesini sağlayan düzenlenme yapıldı. Müslümanlar haricindeki toplulukların kamu düzenini bozmamaları şartı ile içki içmelerinin, içki üretimi ve ticareti yapmalarının önü açıldı.

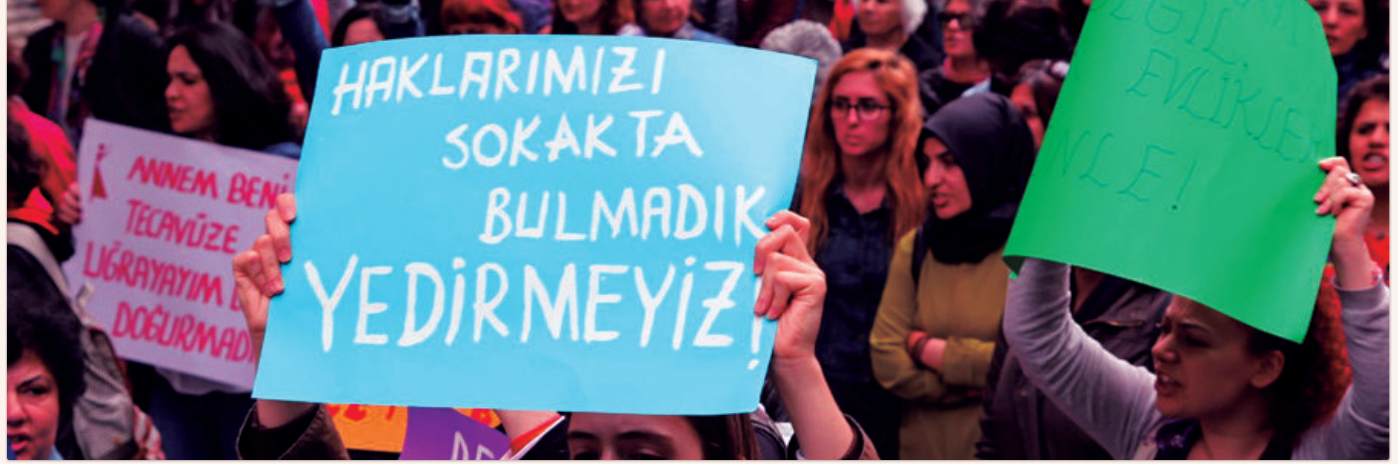
Sudan Halk Kurtuluş Hareketi Kuzey kanadı ile geçici hükümet arasında imzalan ve laiklik maddesini de içeren anlaşma ile kazanımlar Sudan’da bir üst düzeye taşınmış oldu. Her ne kadar laiklik henüz yürürlüğe konulmamış, sadece ilke düzeyinde anlaşılmış olsa da, karar ülkede adeta “devrim” etkisi yarattı. Kadınların bu mücadelede ön saflarda yer almasından kaynaklı kimi çevrelerce yaşanan süreç “kadın devrimi” olarak lanse ediliyor. Ancak, mücadelede kadınların rolü belirgin olsa da, tüm kazanımlar ağır bedellerin ödendiği halk hareketi sayesinde mümkün olmuştur.

Açıktır ki, Sudan’da gerçekleşen bir “devrim” değildir. Sudan’da kadınların da etkin bir rol oynadığı, kitlelerin ekonomik-demokratik, sosyal-siyasal talepleri uğruna verdikleri mücadeleler sonucunda gelişen bir halk hareketi ve bu hareketin elde ettiği kazanımlar var. Bu kazanımları kalıcı hale getirmek ve emperyalistler ile işbirlikçilerinin oyunlarını bozmak Sudanlı işçi ve emekçileri bekleyen zor görevlerdir. Zira laiklik ilkesi üzerinde anlaşılmış olması ülkede Güney Sudan ile birleşme tartışmalarını başlattığı gibi, şeriatçı kesimler arasında da yeni bir alevlenmeye yol açmış görünüyor.

Sudan önümüzdeki dönemde çalkantılı süreçlere gebe. Sudanlı emekçiler ancak mücadelelerini devrim ve sosyalizmin yolunda büyüttükleri ölçüde kazanımlarını korumayı başarabilirler. Sudanlı kadınlar da ancak bu yolu tutarak kazanımlarını yeni zaferlerle taçlandırabilir, özgürlük ve eşitlik bayrağını dalgalandırabilirler.

Nafaka yine hedef tahtasında!

Kadın düşmanı politikalar sürekli gündemde!

Tek adam rejimi peş peşe gündeme getirdiği saldırılarla toplumun nefes borularını tıkamaya çalışıyor. Saldırıları çoğu zaman belli bir plana göre gündeme getiriliyor. Konu gündemleştiriliyor, kamuoyu oluşturuluyor, saray beselemesi medya ordusu ve troller seferber ediliyor, toplumdaki kutuplaşma körükleniyor, vb... Bu kampanyanın ardından toplumdaki etkili bir tepki gelmezse, tek adam imzayı atıyor. Ancak, İstanbul Sözleşmesi örneğinde olduğu gibi, toplumsal muhalefet sert tepki gösterirse, saldırı bir süreliğine geri çekiliyor.

Kadın düşmanı politikaları sürekli gündeme getiren AKP-MHP iktidarı, bir dizi saldırıda bu taktiği kullandı. Çocuk istismarcılarına, katillere, soygunculara af sağlayan yasa tasarısı, Boşanma Kanunu, İstanbul Sözleşmesi ve Nafaka Kanunu bunun örnekleri.

Nafaka Kanunu geçtiğimiz yıl da gündeme getirilmişti. “Mağdur erkekler” adına basın toplantıları düzenlendi, AKP-MHP iktidarı eliyle çalıştaylar gerçekleştirildi. Gerçekleri tersyüz eden açıklamalar ardı ardına yapıldı. Ancak daha sonra konu rafa kaldırıldı.

Geçtiğimiz günlerde Adalet Bakanı Abdülhamit Gül’ün katıldığı bir televizyon programında nafakaya dair düzenleme ihtiyacı olduğunu iddia etmesi, rejimin Nafaka Kanunu’nu hedefe çakma hazırlığı yaptığının işareti oldu.

YALANLARA DAYALI ALGI OPERASYONLARI

Sarayın Adalet Bakanı, “1-2 yıl evli kalıp, ömür boyu nafaka verme zorun-

luluğu”nu doğru bulmadığını söylüyor. Gül daha ilk adımda gerçeği çarpıtıyor. Zira o da biliyor ki, nafaka ömür boyu alınmıyor. Evlilik durumunda nafaka doğrudan kalkıyor. Nafaka alanın yoksulluktan kurtulması ve şartlarının iyileşmesi koşullarında da nafaka kalkabiliyor.

Yasaya göre nafakayı “boşanma ile yoksulluktan doğrudan etkilenecek taraf” alabiliyor. “Nafaka kadınlara ödenir” diye bir husus yok. Ancak tüm tartışmanın kadınlar üzerinden yapılması, aslında boşanma ile asıl mağduriyet yaşayanın kadınlar olduğunun açık itirafı anlamına geliyor.

Adalet Bakanı, 1-2 yıl evli kalan erkeklerin ömür boyu nafaka ödediklerini iddia ederken, binlerce kadının üç kurşuluk nafakayı bile icra yollarıyla dahi alamadığını dile getirmiyor. Aslında tüm tartışma kadınlara ödenmesi gereken ama ödenmeyen gülünç rakamlar üzerinden yapılıyor.

Oysa, ödenmesi için hükmedilen nafakanın miktarı bir yana, boşandığı eşinden gelen maddi katkı, kadının mağduriyetini ve ayrıldığı eşi bağımlılığını devam ettiren bir rol oynuyor. Kadınları nafaka sistemine mecbur bırakan düzen, elde edilmiş bu maddi kazanımları bile ortadan kaldırmaya çalışarak, boşanmayı güçleştirerek, kadınlar üzerindeki maddi, psikolojik, cinsel şiddeti artırmayı hedefliyor.

KADINLARDAN NE İSTİYORLAR?

Bir düzen düşünün ki, kadınlar sömürü, baskı ve eşitsizlik sarmalında yaşamlarını sürdürsün. Bunun doğal bir

sonucu olarak şiddet “olağan” bir uygulama haline gelsin. Aile içinde yaşanan baskı ve şiddetten bireysel olarak kurtulmaya çalışan kadın, karşısında erkek egemen düzenin tüm kurumlarını el birliği halinde görsün. Yargı, erkek egemen anlayışın temel zırhı haline gelsin. Polis tam da bu zihniyetin koruyuculuğunu yapsın. Artan kadın cinayetleri karşısında bu kurumlar üç maymunu oynasın. Tüm bunları aşarak boşanma kararı verebilen kadın, karşısında yeniden türlü yollarla boşanmayı engellemeye çalışan düzen kurumlarını bulsun. Ne için? “Aileyi korumak” adına dayatılan köleliği kadınlara kabul ettirmek için.

Nafakanın kaldırılmak istenmesi, kadınlara yönelik bütünsel saldırının sadece bir parçasıdır. Dinci-faşist iktidarın kadın düşmanı politikalarının gerisinde arzuladıkları toplum modelini yaratma hedefi durmaktadır.

Elbette kadınların baskı ve şiddete uğraması, çifte sömürüye maruz kalması kapitalizmin doğasında vardır. Orta çağ artığı ideolojisiyle AKP ise buna yeni boyutlar kazandırmakta, kadınların tüm kazanımlarını ortadan kaldırmak istemektedir. Zira haklarını koruyan, köleliği reddeden kadın imgesi, bu zihniyetin temsilcilerinin kabusudur.

AKP-MHP rejiminin icraatları, tüm demokratik haklar gibi kadınların kazanımlarının da kapitalist düzende güvence altında olmadığını döne döne ortaya koymaktadır. Bundan dolayı, köleliği reddeden kadınlara kin duyan dinci-faşist zihniyete karşı mücadele, kapitalizmi ortadan kaldırıp sosyalizmi kurma mücadelesiyle birleştirilmelidir.

AKP sağlığını hiçe sayıyor, eğitim hakkımızı gasp ediyor...

Geleceğimizi ellerimize alalım!

Sermaye iktidarının ciddi önlemler almamasından dolayı Covid-19 pandemisinin yayılması kontrolden çıkmışken, okulların açılması tartışması devam ediyor. Mart ayından bu yana eğitim sistemindeki kaos aşılmış değil. Zaten niteliksiz ve eşitsiz olan eğitim pandemiyle birlikte neredeyse fiilen ortadan kaldırıldı. Türkiye’de resmi olarak açıklanan ilk vakalarla birlikte yüz yüze eğitime ara verildi, uzaktan eğitime geçildi. TV’den ve online olarak verilen EBA deneyimi ise tam anlamıyla fiyasko oldu. Ders içeriklerinin niteliksizliği, teknik açıdan yapılan hatalar ve eksiklikler bir yana, EBA dinci-milliyetçi gericiliğin propaganda aracına dönüştürüldü. Adnan Menderes’in idamının canlandırılmasından ders aralarındaki ilahi dinletilerine uzanan gerici propaganda pervasızca çocuklara dayatıldı.

EBA TV yayınları bu şekilde sürerken, başlayan online dersler ise eşitsizliği daha da belirginleştirdi. Altyapı eksikliğinden kaynaklı birçok öğrenci online derslere erişim sağlayamazken, AKP’nin Milli Eğitim Bakanı öğrencilerin yüzde 20’sinin online eğitim için gerekli olan bilgisayar, tablet, internet bağlantısı gibi imkanlardan yoksun olduğunu açıkladı. Kısa bir dönem için yapılan evden eğitim, bu alanda da sınıfsal eşitsizliklere ayna tuttu.

Normal zamanlarda dahi akademik dersleri yeterli düzeyde alamayan meslek liseli öğrenciler ise eğitimdeki kaos ve belirsizlikten en çok etkilenen kesim oldu. EBA TV ve online eğitimdeki sıkıntıları diğer öğrenciler gibi yaşayan meslek liseliler için ortaya çıkan bir diğer sorun ise, staj ve uygulamalı derslerdi. Yüz yüze eğitime ara verilmesiyle stajlar ip-

tal edildi. Bundan dolayı birçok öğrenci staj ücretlerini alamadı ya da gecikmeli aldı. Fiilen uygulamasındaki tüm eksiklik ve çarpıklıklara rağmen mesleki eğitimin önemli bir ayağı olan stajlar “yapılmış gibi” kabul edildi. Atölye dersleri ise yapılamadı. Teknik lise öğrencilerinin 11. sınıf sonunda gördükleri yaz stajı, 12. sınıf sonuna bırakıldı.

Meslek liseliler için eğitim döneminde yapılan stajların 21 Eylül’den itibaren başlayacağı söyleniyor. Ancak eğitimin geleceğindeki belirsizlik nedeniyle öğrenciler staj yapacak işyeri bulmakta zorluk çekiyor. Belli fabrika ve işyerleri bu belirsizlikten kaynaklı staj başvurularını kabul etmiyor. Önümüzdeki dönem stajların yapılıp yapılamayacağı belirsizken, giysi vb. staj ihtiyaçlarının paralarını istemekten ise geri durmuyorlar.

Meslek ve teknik lise öğrencilerinin genel eğitim sorunlarının yanı sıra özgün sorunları yerli yerinde durur, belirsizlik sürerken, Milli Eğitim Bakanlığı meslek liselerinde maske, dezenfektan, koruyucu giysinin yanında temassız ateşölçer üretirmeye hazırlanıyor. MEB’in belli meslek liselerinden, temassız ateşölçer üretilip üretemeyeceklerine dair bilgi talep ettiği belirtiliyor. Aylardır okulların açılması için hiçbir hazırlık yapmayan, öğrencilerin bilgisayar-internet gibi teknik ihtiyaçlarını gidermeyen, uygulamalı derslerin ne olacağı sorusuyla ilgilenmeyen MEB, maske-dezenfektan ihtiyaçlarını meslek liseleri üzerinden karşılamının yanı sıra farklı ürünlerin üretimine başlamak hedefinde olduğunu da göstermiş oldu.

Meslek liselerini birer sömürü merkezi olarak gören sermaye, bu sürecin temel gereksinimleri olan maske-dezenfektan gibi gereçleri meslek liseliler üze-

rinden ücretsiz elde ediyor. Okulların kapalı olduğu bir süreçte, hiçbir iş güvenliği olmadan ve bu yönlü bir eğitim almadan üretime sürülmenin sonuçlarının en sarımsı, Mersin’de bir lisede dezenfektan üretimi sırasında yaşanan patlamada bir eğitim emekçisinin yaşamını yitirmesi oldu. Kapitalistler toplumun yaşamsal ihtiyaçlarını hiçe sayıp kendi kurlsız üretimlerine devam ederlerken, AKP-MHP iktidarı ise “bedava işgücü” olarak gördüğü meslek liselileri kapitalistlerin kârlı görmedikleri alanlarda üretim yapmaya zorluyor. Sarayın Bakanı Ziya Selçuk’un “maske-dezenfektan sıkıntımız yok, meslek liselilerimiz var” açıklamasının da gösterdiği gibi, önümüzdeki süreçte bu pervasız emek sömürüsü “fedakarlık” kisvesi altında sürdürülecektir. Maske-dezenfektan ihtiyacı için meslek liselileri işaret eden sermaye sözcüsü bakan, meslek liselilerin sorunlarına değinmekten ise özenle kaçınıyor.

EĞİTİM HAKTIR, GASP EDİLEMEZ!

Kapitalistleri kurtarmak için paket üzerine paket açıklayan, tüm eğitim sürecini turizm sektörünün ihtiyaçlarına göre programlayan AKP-MHP iktidarı, eğitim alanında hiçbir somut adım atmadı. Eğitim “sektörü”nün talepleri doğrultusunda yönelim belirleyen iktidar, devlet okullarına pandemi önlemleri çerçevesinde dezenfektan yerleştirmek (ki bu dahi tüm okullarda yapılmadı), öğrenci ve öğretmenlere “yüksek sesle konuşmalarını” önermek dışında hiçbir tedbir almadı. Eğitim emekçilerinin fikirlerini almayan, bağımsız bilim insanlarının görüşlerini önemsemeyen, öğrencileri sürecin bir parçası saymayan

iktidarın izlediği politika, eğitim hakkının alenen gasp edilmesine neden oluyor.

GELECEĞİMİZİ İNŞA EDELİM, “KARAR BİZİM” DİYELİM!

AKP-MHP iktidarı süreci başından beri sermaye sınıfının ihtiyaçları doğrultusunda yönetiyor. Eğitim ve turizm sektörü başta olmak üzere sermayenin ihtiyaçları öğrencilerin, velilerin eğitim emekçilerinin ihtiyaçlarından, bilim insanlarının uyarılarından önde geliyor. Son dönemde MEB’in başlattığı “uzaktan eğitime bir fikrim var” kampanyasının amacını anlamak içinse “Bilim Kurulu”na bakmak yeterli. Nasıl ki “Bilim Kurulu” göstermelik bir danışma meclisinden ötesini ifade etmiyorsa, kararı son kerte de toplum sağlığı pahasına siyasal iktidar veriyorsa, bu kampanya da görüntüyü kurtarmak adına sahnelenen bir mizansen ibarettir.

Sermaye iktidarı aklımızla alay eder, hayatımızı hiçe sayarken, sürecin temel bileşenleri olan öğrenciler, veliler, eğitim ve sağlık emekçileri olarak aşağıdaki taleplerimiz için birleşelim, mücadele edelim:

- Sürecin öznelarının katılabilirliği meclisler oluşturulsun. Meclislere söz, yetki, karar hakkı tanınsın!
- Meslek liseleri sömürü merkezleri değildir! Okullarda maske, dezenfektan vb. seri üretimine son verilsin!
- Tüm öğrencilere, velilere, eğitim emekçilerine ve okul personeline düzenli test yapılsın!
- Okulların hijyen malzemesi ihtiyaçları için ödenek ayrılsın ve yeterli sayıda personel atansın; öğrencilerin, eğitim emekçilerinin ve okul personelinin maske-dezenfektan vb. ihtiyaçları giderilsin!
- Tüm bileşenlerin nitelikli beslenme ve ulaşım ihtiyacı karşılansın!
- Eğitimde kayıp zaman telafi edilsin!
- Özel okullar kamulaştırılsın!
- Okulların fiziki altyapı eksiklikleri giderilsin! Okul sayısı artırılsın ve ek öğretmen atamaları yapılsın!
- Her okulda sağlık ekipleri bulundursun ve revirler açılsın!
- Uygulamalı dersler için hijyen şartlarının ve fiziki mesafenin sağlandığı atölyeler oluşturulsun!

“İntihar değil cinayet”

18 yaşındaki Furkan Celep’in hayatına son vermesi üzerine 25 Eylül’de Kadıköy Beşiktaş iskelesi önünde gençlik örgütlerinin çağrısıyla eylem yapıldı.

Kapitalizmin gençliği geleceksizliğe mahkum ettiği vurgulanan açıklamada, kapitalizme karşı mücadeleyi büyütme çağrısı yükseltildi.

“Kapitalizm öldürür! İntihar değil cinayet” pankartının açıldığı açıklamada “Kurtuluş yok tek başına ya hep beraber ya hiçbirimiz” ve “Yaşasın örgütlü mücadelemiz” sloganları atıldı.

Gençlik örgütleri adına yapılan açıklamada, Celep’in intihar etmeden önce yazdığı nottan

alıntılarla kapitalizmin insanları yalnızlaştırmaya ve yabancılaştırmaya devam ettiğine işaret edildi. Türkiye’de her gün ortalama 9 kişinin intihar ettiği belirtilen açıklamada, “Tüm bu yaşananlar intihar değil, cinayettir” vurgusu yapıldı. Açıklama, örgütlenme çağrısıyla şöyle son buldu: “Kurtuluş, aynı sorunları yaşayan milyonların bir araya gelmesindedir. Çözüm, her yanı çürümüş kapitalist düzene karşı mücadeleyi yükseltmekten geçmektedir. Sibel’in, Hakan’ın, Furkan’ın ve adını bilmediğimiz nice arkadaşımızın katili olan kapitalist düzene karşı birlik olalım hesap soralım!”

Ulucanlar katliamı ve direnişi 21. yılında!

Devrim ve sosyalizm mücadelesinde yaşayacaklar!

26 Eylül 1999'da Ulucanlar, düzen ile devrim arasındaki kıyasıya mücadeleye tanıklık etti. Burjuvazinin teslim alma saldırısı, devrimci irade ile donanmış tut-sakların kararlı direnişine çarptı.

Sermaye devleti, planlı bir katliamla zindanlardaki komünist ve devrimci tut-sakları teslim alarak sınıf ve kitle hareketini ezmeyi amaçlıyordu. Türk burjuvazisi tarihi boyunca iktidarını ayakta tutmak için vahşi yöntemler uygulamaktan geri durmadı. Bu tarih komünistlere ve devrimcilere yönelen baskı ve zor politikalarının sayısız örneği ile doludur.

Daha milli mücadele yıllarında, 28-29 Ocak 1921'de Mustafa Suphi ve 14 yoldaşını Karadeniz'in azgın sularında katleden Türk burjuvazisi, sol hareketin bir avuç aydın ve bir kısım öncü işçiden oluştuğu ilk 40 yıllık dönemde komünist cadı avları yürüttü. İşçi ve emekçi kitlelerle devrimci siyasal çizginin buluşması düşüncesi burjuvazinin ve devletin korkulu rüyası oldu. İşçilere, emekçilere ve onların temsilcisi olan ilerici-devrimci güçlere karşı baskı ve katliam politikası toplumsal mücadelenin yükseldiği 1960'lı yıllardan sonra daha da şiddetlendi.

***

1980'lerde dünyada ve Türkiye'de çok yönlü bir kriz tablosu ortaya çıktı. Bu krizden çıkabilmenin tek yolu, faturasını işçi ve emekçilere ödetirebilme. Bu nedenle "24 Ocak Kararları" olarak tarihe geçen neo-liberal ekonomik yıkım programı hazırlandı. Bu saldırının hayata geçirilebilmesi için işçi ve emekçilerin örgütlü direncinin kırılması ve toplumsal muhalefetin öncülerinin etkisiz hale getirilmesi gerekiyordu. Açık ve gizli örgütlenmeleri ile, NATO ve CIA gibi kirli savaş örgütlerinin yönlendiriciliğinde anti-komünist bir savaş yürüttüler. 12 Eylül 1980'de askeri faşist darbenin düğmesine bastılar. Ardından 12 Eylül düzeni tüm toplum yaşamında hâkim kılınmaya çalışıldı. Faşist baskı ve devlet terörü milyonlarca işçi ve emekçinin üzerinde bir sopa gibi sallandı.

12 Eylül devrimci hareketin üzerinden bir silindir gibi geçti. Faşist cunta gözaltılar, tutuklamalar, işkenceler, idam ve katliamlarla toplumsal mücadelenin üzerine tüm ağırlığı ile çöktü. Dolup-taşan

zindanlar devrimci siyasal mücadelenin önemli mevzileri haline geldi.

'80'li yıllarda, tarifsiz zorbalığa ve devrimci hareketin yaşadığı yenilgiye rağmen zindanlarda devrimci direnme geleneği yaratıldı. Devrimci sınıf hareketinin geriye çekildiği bir dönemde, onun temsilcileri olma iradesi gösteren devrimcilerin sınıandığı dönemler oldu bu kavgalar. Tasfiyecilik ile devrim kaçkınılığına soyunanlar da vardı ama tarihe direnenler adını yazdırdı. Sınıf ve kitle hareketinin geriliğine karşı politik açıdan kazanan devrim davası oldu.

***

Ulucanlar katliamı, 1999 yılında, sermaye devletinin hücre tipi hapisanelere geçişi sağlamak, toplumsal muhalefetin öncülerini tecrit etmek için gerçekleştirdiği planlı bir devlet katliamıydı. 2000 yılı Ölüm Orucu direnişi ile "öleceğiz ancak asla teslim olmayacağız" diyen devrimci tutsakların direnişini kırmak için planlanan, ülke tarihinin en büyük zindan kıyımı olan 19-22 Aralık katliamının provası Ulucanlar'da yapıldı.

Dönemin başbakanı Bülent Ecevit'in "içeriye teslim almadan, dışarıya teslim alamayız" sözleri, egemenlerin hedefini veciz bir şekilde anlatıyordu. Devrimci-komünist tutsaklar hedef alınarak tüm toplumsal muhalefete diz çöktürülmek isteniyordu. Ecevit'in bu sözleri Ameri-

ka'ya giderken söylemesi ise tabloyu tamamlıyordu.

Uluslararası tekellerin ve işbirlikçi burjuvazinin çıkarları için işçi sınıfına boyun eğdirilmesi, kapsamlı ekonomik-sosyal yıkım karşısında direnç kalelerinin yıkılması gerekiyordu. Dolayısıyla, hücrelerin devrimci tutsaklara dayatılması aynı zamanda sınıf ve kitle hareketine yönelik bir saldırı, toplumsal muhalefeti denetim altına almanın önemli bir aracıydı.

Devrimcilerin, işçilerin, Kürt halkının kanı akıtılarak toplumsal muhalefeti bastırmak, '80'lerden itibaren devletin temel politikası oldu. Devrimci direnişin güçlü bir mevzisi olan zindanlarda bu politika en şiddetli biçimiyle uygulandı. Zindanları devrimcileri öğütme merkezi olarak ele alan devletin Nazilere rahmet okutacak politikalarına rağmen büyük bir devrimci direniş geleneği yaratıldı.

DEVİRİMCİ SİPER YOLDAŞLIĞININ ADI ULUCANLAR...

Zindanlara yönelik hücre tipi saldırısı sınıf mücadelesinin bir uzantısıydı. Devletin zindanlara kapattığı işçi ve emekçi hareketinin en ileri temsilcileri zindanları da direniş odağı olarak örgütleyordular. Sermaye iktidarı zindanlardaki devrimci direniş çizgisini, kapsamlı yıkım politikalarının hayata geçirilmesine yönelik teh-

dit olarak algıliyordu.

'96 zindan direnişinin de merkezinde bulunan Ulucanlar'dan başlatılan hücre saldırısı hazırlığına, TKİP'li tutsaklar adına açıklama yapan Habip Gül, "Biz hazırız, partimizin bayrağına leke sürmeyeceğiz" sözleriyle yanıt vermişti. Bu sözün gerekleri yerine getirildi, destansı bir direniş sergilendi. TKİP MK üyeleri Habip Gül ve Ümit Altıntaş siper yoldaşları ile birlikte ölümsüzleştiler.

26 Eylül sabahı Ulucanlar, sermaye devletinin kurşunlarına karşı barikatlarla direnen devrimci tutsakların ölümüne direnişine tanıklık etti. On yiğit devrimci tutsak bu direnişle devrimci siper yoldaşlığının manifestosunu yazdılar.

İçinden geçtiğimiz tarihsel dönemde Ulucanlar katliamının politik mesajından ve direnişin kararlılığından öğrenmek, her samimi devrimcinin görevidir. Onların yükselttiği direniş bayrağını devralan yeni devrimci kuşaklar, geçmişten bugüne gerçekleşen tüm direnişler gibi Ulucanlar direnişinin mirasını da yaşatacaklar. Kapitalizmin burçlarına sosyalizmin kırmızı bayrağını dikerek, On'ların uğrunda öldükleri devrim davasını zafere ulaştıracağız.

On'ların anıları önünde saygıyla eğiliyoruz!

M. DEVİRİM

Teslim Demir (Sinan): Türkiye devrimci hareketinin yarım asırlık çınarı!

*“İşçi sınıfı bugünün Türkiye’inde
kokuşmuş burjuva sınıf düzeninin
karşısına dikilecek güç ve
kapasitedeki biricik gerçek sınıftır.
Ya bu sınıfı bugünkü dağınıklığından,
güçsüzlüğünden ve örgütsüzlüğünden
kurtararak, siyasal mücadele
sahnesine etkin bir güç olarak
çıkarırsınız! Böylece sorunların
çözümünün, yani devrimin yolunu
açarsınız! Ya da devrim iddianız boş
bir laf olarak boşlukta kalır! Köklü
toplumsal ve siyasal sorunların
çözümü adına ileri süreceğiniz
her reçete oyalayıcı bir aldatmaca
olmaktan öteye gidemez.”*

*(Teslim Demir, TKİP 11. Yıl
etkinliğinde yaptığı konuşmadan...)*

**Ölümünün ikinci yılında
anısı önünde saygıyla eğiliyoruz...**